

Izhaja
ob četrtkih
Uredništvo in
upr. v Ljubljani,
Dunajska c. 29/I.
Pošt. predal 345
Rač. pošt. hran. v
Ljubljani 15.393.

DRUŽINSKI TEDNIK

ILUSTROVAN T E D N I K I Z A P O U K I N Z A B A V O

Posamezna
štev. 2 Din
Naročnina 1 let
80, 1/2 leta 40, 1/4
leta 20 Din. V iz-
daji na leto 40 lir
v Franciji 60 Fr.
v Ameriki 2 \$.

IV. leto

V Ljubljani, dne 8. decembra 1932

Štev. 50

Jelka, božično drevo

Pred vojno pri nas skoraj nismo poznali božičnih drevesc, vsaj na kmetih in v manjših trgih ne; božično drevo je na sveti večer prižigala le »gospoda«, preprosti ljudje pa so proslavljali rojstvo Gospodovo po večini samo pri jaslicah.

Potem pa so se jaslice jele vse bolj in bolj umikati v hribe, jelkovo drevesce jih je od leta do leta bolj izpodrivalo in danes skoraj ni uradniške ali meščanske, kaj šele »gospodske« družine, kjer ne bi prižigali božičnega drevesca v počaščenje največjega krščanskega praznika.

Jaslice ali jelka? Vprašanje je odveč. Razvoj je šel svojo pot in ni naš namen proučevati, ali je ta pot prava. Nam se zde jaslice domačnejše, topnejše; jelko smo dobili s se- vera, že zato se nam vidi hladnejša. Drugi pa bodo rekli, da je božično drevo modernejše in da se da lepše okrasiti. O okusu je težko govoriti; zato pustimo to in rajši poslušajmo, kaj pove zgodovina o razvoju božičnega drevesa.

»Za božič postavijo v Strasbourgu v sobo jelkovo drevesce, nanj pa obesijo cvet-

Nekoč so poznali samo jaslice; božično drevo se je pojavilo šele v 16. stoletju. Prvi so ga imeli Alzačani. — V Ameriki se tudi z božičnim drevesom love za rekordi in postavljajo na sveti večer po ulicah in trgih pravcata „donebna drevesa“

lice iz pisanega papirja, jabolka, mlince, sladkarije in podobne reči...»

Tako se bere v zapiskih neznanega strasbourškega meščana iz leta 1604. Iz obširnosti in natančnosti tega popisa se da upravičeno sklepati, da je bilo zunaj Strasbourga v začetku 17. stoletja božično drevo tako rekoč neznan stvar. Zato so zgodovinarji mnenja, da je prišla navada, postavljati za božič v stanovanje jelkovo drevesce, ravno iz Strasbourga, kjer je prvič omenjena, in se od ondod razširila po nemškem svetu.

Kadar vidimo upodobljene božične praznike v starem veku, n. pr. o priliki kronanja Karla Velikega v Rimu l. 800, navadno ne manjka prižganega drevesca. In vendar je taka slika samo pobožen anahronizem, ki si ga je umetnik dovolil v dobri veri, ne vedoč, da v tistih časih

živ krst ni prižgal za božič jelkovega drevesca. Ves srednji vek še nihče ni poznal božičnega drevesca.

Listine iz začetka 16. stoletja — tako na primer neki letopis iz leta 1504 — pripovedujejo, da so imeli za božič v Alzaciji navado, potresti po sobah jelkove veje — »zaradi lepote vonja in čistote«. Najbrž tudi zaradi okrasa. Zakaj se od mnogo prej je znano, da so stari Germani rabili za venke praznike brezove, ometovne in jelkove vejice, ki so jih potresti po svojih stanovanjih. Ostane se iz poganskih časov.

Iz Alzacije se je v prihodnjih dveh, treh stoletjih razširilo božično drevesce po vsej Nemčiji. Kdaj so začeli prve lučke prižigati na njem, ne vemo. Najstarejša listina, ki jih omenja, izvira iz leta 1737. Neki wittenberški pravnik poroča o takem običaju, ki se mu je zdel zelo čuden. Omenja namreč neko ženo, ki »je na sveti večer razpostavila po svojem stanovanju toliko drevesc, kolikor ljudi je hotela obdarovati. Iz njih višine, okrasja in vrstnega reda je vsakdo lahko takoj spoznal, katero drevesce je njemu namenjeno. Ko so bili darovi razdeljeni in razpostavljeni pod drevesci ter svečke prižgane, je poklicala člane družine drugega za drugim v sobo, in vsakdo si je izbral njemu namenjeno drevesce in vzel darove pod njim...»

Ni verjetno, da bi bila ta imovita in dobrosrčna žena izumila božično drevo. Drži pa gotovo, da je bilo drevesce v tisti dobi, t. j. v začetku 18. stoletja, še zelo redka stvar. Šele pod konec tistega stoletja se je tako razširilo, da je postalo narodni običaj. A v kljub temu so prvo drevesce n. pr. v Berlinu prižigali šele leta 1780, na dunajskem dvoru pa celo šele leta 1817 in v Budimpešti leta 1819. Najbolj trdovratno so se v nemških deželah upirali novotariji na Gornjem Bavarskem in na Tirolskem: v nekaterih tirolskih hribih so prvič prižigali božično drevo leta 1898, tako težko so se ločili od jaslic.

Še dosti pozneje je prišla božična jelka do veljave v drugih deželah. Kakih deset let pred svetovno vojno je v Franciji, Angliji in Ameriki tako rekoč še poznali niso. Danes je tudi tam malone docela izpodrinila prejšnje božične običaje in navade. Posebno v Ameriki, Ker imajo Američani pred vsem zmisla za »največje, najlepše, najdražje« — the greatest, the highest in the world — se kajpada tudi pri božičnih drevesih love za rekordi, in tako vidite na sveti

Jelka je povezana in pripravljena za prevoz v mesto

večer na vseh večjih trgih in ulicah pravcata »rekordna drevesa«, vsa v raznobarnih električnih žarnicah, ki uprav tekmujejo z donebnicami. Zraven pa kajpada delajo z njimi še »diskretno« reklamo: »Še bolj kakor to drevo se vam bodo lesketali zobje, če si jih boste znažili s »Pino-fixom!«

*

Pa ni bilo zmerom jelkovo drevo najlepši božični simbol. Prišli so hudi časi, ko je bila jelka predraga in so morali ljudje misliti na cenejši nadomestek. V mislih na vsako leto ponavljajočo se Izveličarjevo vrnitev, na vekovno poslanico o odrešitvi sveta so se najrajši odločili za vedno zelena grmičja, za zeleniko, brinje, omelo: v njih so videli simbol večnega življenja, ki ga ne mrz ne sneg ne moreta ugonobiti.

Tudi bodika ali božje dreve s svojimi bodljikavimi zelenimi listi in rdečimi jagodami je lep božični okras. Legenda prpoveduje, da je take zelene vejice potresalo jeruzalemsko ljudstvo po poti, kjer je hodil Kristus. Nekaj bodljik je Izveličarju odrlo noge in na vejicah so obvisle kapljice krvi — do današnjega dne. V krajih, kjer bodika rase, so o tem trdno prepričani. Kako naj bi si drugače pojasnili, odkod te živo rdeče jagode?

S sekiro nad drevo

Poroka v Maroku

Šestnajstleten dečko se ženi z enajstletno deklico. — Nevesto prinesejo v skrinji k ženinu. — Gorje ji, če ni več devica! — čudni zakonski običaji med Arabci

Hamid Ben Hadž je prišel v leta, ko postane človeku dolgčas samemu biti, in si kupi ženo. Šestnajstletni mladenič je zato šel k materi in jo prosil, naj se razgleda med tetuanskimi lepoticami in naj mu eno od njih izbere za ženo; njene oči morajo biti bolj črne ko polnočne sence, njena polt dehteča ko ambra in rože, njen stas vitek, pa vendar lepo okrogel.

Mati je šla v posvete k svojim sestram, sestre k njenemu možu, mož k svojemu očetu, le-ta pa je poznal čevljarja Mohameda Ben-Salima v Sakiji-el-Foliji, marljivega delavca, koran je bral ko marabu, vsako jutro je šel v mošejo molit in pijanega ga še nihče ni videl: njegova enajstletna hči Fatma bo prava žena za Hamida.

Drugi dan obišče Hamidova mati Fatmino mater. Pili sta čaj in jedli kolač ter si pripovedovali najnovejše čenče — vmes pa si je Hamidova mati ogledovala mlado Fatmo, ki je tiho sedela na blazini; ni je hibe na njej, njene oči so bolj črne ko polnočne sence, njena polt dehteča ko ambra in rože, vitko in okroglo je zrasla, še Hurije* v paradižu ne morejo biti lepše.

Nekaj dni nato vpraša Hamidov oče čevljarja, koliko zahteva za svojo hčer. Dve sto dvajset durov bi hotel imeti, pa se po kratkem barantanju dá preprostiti na dve sto — in nato podpišeta zaročno pogodbo.

V tej pogodbi zapišeta ne samo kupnino, nego tudi vse obleke, vse srajce, vse čevlje, vse dragotine, ki jih Fatma prinese v zakon; zakaj če pride dan, ko bi se je Hamid navešal in jo poslal nazaj, bi ji moral vrniti vse njeno imetje. Le tedaj — Alah tega ne daj! — če bi se v poročni noči pokazalo v sramoto roditeljev, da enajstletna ni bila več brez greha, le tedaj bi jo smel zapoditi, in bi za to dobil še odškodnino, katere višino določita očeta iz previdnosti že v pogodbi.

Oba očeta gresta nato h kadiju, ki pogodbo potrdi; nato zakoljejo vola za proslavo zaroče, in Hamid podari svoji nevesti, njeni materi in vsem sestram srajce in rute iz bele volne, njenemu očetu, njegovim bratom in vsem moškim sorodnikom pa lepe rumene brezpetnike.

Gong in ljubezenske pesmi

Na svatbo so tudi mene povabili. Vsi prijatelji so že zbrani, na preprogah sedimo v izbi, ki sta jo Hamidova roditelja preuredila za mladi par; nad poročno posteljo se bočijo blazine, godbeniki veselo brenkajo na enostrunskih goslih in bobnajo po lesenih gongih, zraven pa pojó sure iz korana in stare arabske ljubezenske pesmi.

Pri čaju sedimo in pri slaščicah.

Ženin, deček, ki mu še mah ne poganja, hodi od gosta do gosta in jih izprašuje, ali bo drevi srečen; kaj ne bo srečen, ko si je pa toliko durov izposodil, da proslavi ta praznik, kakor bi ga sam kalif lepše ne mogel!

* Lepe device mohamedanskih nebes.

Nad dvoriščem se temni maroško nebo, veličastno gore v topli novembrski noči južna ozvezdja. Na strehi sede druga kraj druge ženske, kakor čudne bele ptice čepe in čivkajo in se tiho smejo in njih žareče črne mandljaste oči fosforescirajo skozi špranje v gostih tenčicah.

Spodaj na dvorišču so se zbrali pobožni možje aisanske sekte in začeli plesati.

»Alah il Alah,« ponavljajo venomer v zborovskem petju. Njih noge se zde ko pribite na tla, iz kolen jim suvajo telesa, naprej, na levo, na desno, vse hitrejši postaja tempo, vse bolj divji ples. Služabnice, ki se gnetejo za kuhinjskimi vrati, spremljajo z vzhičenim gostolečim piskanjem ritmično ječeče, sopeče može. Zdaj se eden odtrga iz zбора, skoči na sredo: z blazno naglico se jame vrte ti telo, dokler se ne zvrne po tleh. Zlovešče učinkuje ta ples, niti za trenutek se udi ne odpočijejo, posameznik se izgublja v celoti, vse skupaj je kakor bičana gmota; ko da ji neka magična sila prenaša zapovedi, se pokorava svečeniku, ki s tihim ploskanjem vodi matematične figure. Če bi se ta človeški vihar obrnil proti sovražniku, bi pometel s slepo elementarno silo vse, kar bi mu stopilo na pot.

Pojedina se začne

Zdajci pa, na svečenikovo znamenje, je plesa konec. Možje obstanejo in nemo in utrujeno posedejo k ženitovanjski pojedini.

Hlapci privlečejo cele koštrune, pečene na ražnju, riža, sladkarij in kolačev, natočijo v skodelice čaja, ki ga oslade s svežimi zelenimi metovimi listi.

Mladi prijatelji vzamejo ženina v svojo sredo.

»Hamid Ben-Hadž je naš sultan,« kriče, »in mi smo njegovi ministri.«

Hamid se od zadrege smehlja.

Tedaj sporoči čuvaj prihod godbenikov, ki se odpravljajo po nevesto. Vsi gostje vstanejo, štirje možje si oprtijo na pleča s preprogami obstrto »nevestno skrinjo«, polože vanjo mladega dečka in prižgo ko pest debele in meter velike sveče, ki jih možje nosijo kakor plamenice. S trobečimi godbeniki na čelu krene izprevod po tihih nočnih tetuanskih ulicah proti nevestini hiši.

Samo ženina ni v njem; v sosedovi hiši ga oblačijo v bela svilnata oblačila.

Med tem je nevesta pri svojih starših proslavila svatbeno noč, ženske so njeni gostje, noben moški ne sme v hišo. Okopali so jo v parfimirani vodi, obrili ji vse dlačice na telesu, noge in roke pobarvali s heno* in jo ogrnili v dragocene halje.

Glasna enolična godba našega izprevoda najavlja uro slovesa. Vrata nevestine hiše se odpro, nevesta in starši in gostje odidejo v svoje sobe, dvorišče se izprazni.

Naš izprevod se ustavi pred hišo,

* Rdečerumeno barvilo; orijentalški narodi si z njim barvajo nohte, dlani in lase.

godba utihne, nosači vstopijo, postavijo nevestno skrinjo, ki je deček stopil iz nje, na sredo dvorišča in odidejo.

Nevesta na skrinji

Zdaj se odpro vrata, nevesta se poslovi od očeta in matere, zgnetejo jo v nizko in ozko skrinjo in stisnejo čepeči v roke kos kruha, v katerem je vpečen duro. Ženske se vrnejo v svoje sobe, oče stopi k hišnim vratom, jih odpre in zavpije: »Dohlo! Naprej!« Tedaj pridejo nosači, si spet nalože nevestno skrinjo, godba začne igrati, in izprevod krene proti ženinovi hiši. Tamkaj polože skrinjo z nevesto na dvorišče, nikogar ni več v hiši, vsi so odšli razen svečenika in dveh prijateljev, ki nagnejo svoje sveče v svetloben oblok, pod katerega stopi ženin. Svečenik ga blagoslovi, nakar se ženin vrne v svojo sobo in jame moliti k Alahu, prijatelja s svečenikom zapustita dvorišče in zakleneta hišna vrata. Zdaj stopi stara služabnica, ki je šla kot edina ženska v izprevodu, k nevestni skrinji, privzdigne preprogo in odnese nevesto štiporamo v ženino sobo. Za plačilo dobi svatbeni kruh, potem gre tudi ona.

Z zaprtimi očmi obsedi nevesta na blazini.

Ženin in nevesta se seznanita

Dvakrat se obrne ženin z obrazom proti Mekki in zmoli molitve, potlej pa sname z njenega obraza tenčico in prvič v življenju zagleda nevesto. Ona ne sme odpreti oči, šele pri tretjem koščku kruha, ki ga ji ženin vtakne v usta, privzdigne trepalnice in zagleda prvič v življenju ženina.

Kratko traja prvi objem, sirota še prav ne ve, kaj se z njo godi. Tedaj pa mož vstane in se gre kopat, kakor to predpisuje koran.

Komaj odide, pritečejo njegova mati in sosedo v poročno izbo in med obilnim vpitjem ugotove, ali je bila deklica devica. Nato izroče dokaz devštva služabnici, ki ga odnese nevestinima roditeljema, sporoči jima pozdrav in pove, da sta dobro vzgojila svojo hčer.

Po kopeli se vrne ženin k nevesti. Tri dni ostaneta v svoji sobi, ženina mati jima streže in jima pri naša jedi, zjutraj pa pridejo godbeniki na dvorišče in zasvirajo mlademu paru na čast in v veselje.

Ko se v bledem siju jutranje zarje vračamo v hotel, kliče z minareta mošeje Sidi-Abdala-el-Hah mujezin vernike k molitvi.

»Alah il Alah in ni ga boga razen Alaha.«

»Pri zadnjem ženitovanju, ki sem bil nanj povabljen,« mi pripoveduje moj maroški prijatelj, »so ženske mislile, da nevesta ni devica, s psovkami in sramoto so jo zapodile, roditelja je nista več marala, toliko da je oče ni ubil, in tako je morala deklica ihte in zagotavlja svojo nedolžnost na ulico, v hišo razvpih deklet...«

Pisalni stroj Woodstock

je v Ameriki najbolj iskana znamka. Tudi v Jugoslaviji, zlasti v Ljubljani, jih je že precej v rabi. Vsi se pohvalno izražajo o njem.

Generalno zastopstvo:

TIPKA, družba z o. z., **LJUBLJANA**
Gledališka ul. 8. - Tel. št. 29-70

Spoteknil sem se nad beračem, ki je spal pod oblokom. Ko je začel tožiti in jadikovati, moleč mi roke, sem videl, da je slep.

»To je Sidi ben Briz,« mi je povedal vodnik, »pred dolgimi leti so ga na kadijevo zapoved oslepili, ker se je drznil dvigniti oči k paševi ženi.«

Obstal sem in pogledal berača in dih mi je zastal. Ko sem zvečer iskal ženitovanjsko hišo, sem prišel mimo hiš, iz katerih je donela radijska godba. Jazz pariškega velehotela je prodiral iz Evrope v skrivnostni afriški svet...

Alah bo oprostil...

Šla sva dalje. V neki stranski ulici so delali pri svitu acetilenk beli in rjavi proleti, vsi potni so stali v kanalizacijskih jarkih in polagali cevi. Moj vodnik je ne meneč se zanje zamišljeno gledal predse.

»Povedal ti bom drugo zgodbo, ki se je pripetila v Arcili. Neka žena ni hotela več živeti s svojim možem, bil je bogat, toda pretepal jo je in ni veroval v Alaha. Zato je šla k paši in le-ta je zakon ločil. Mož je obžaloval svoje početje in hotel vzeti ženo nazaj, toda po predpisih korana se ne bi smela vrniti, razen če bi bila noč prespala pri kom drugem. Tedaj je mož prosil nekega tujca iz vasi Telate, naj bi za eno noč sklenil zakonsko pogodbo z njegovo ločeno ženo, in mu dal petdeset durov, da se je v poročni noči ne bi doteknil. Toda žena je ostala pri tujcu. Tisto noč, ko sta se videla iz obličja v obličje, se je mož zaljubil v ženo, in žena se je zaljubila v moža, in mož je pozabil svojo obljubo. Drugo jutro je šel v Arcilo k njenemu prvemu možu in mu položil petdeset durov na mizo.

»Ná svoj denar,« je rekel, »prelomil sem obljubo, vem, da mi bo Alah odpustil.«

In se je obrnil in šel domov k ženi, ki jo je ljubil.

MODERNE ZIMSKE PLAŠČE

DOBITE V VELIKI IZBERI
PO NAJNIŽJIH CENAH PRI

DRAGO GORUP & Co

DAMSKA
IN MOŠKA KONFEKCIJA

LJUBLJANA, Miklošičeva c. 16
prvo nadstropje

Lastnega otroka pod vlak

Kalvarija male Rozemarije pri zverinski materi. — Morala je požirati šivanke, da bi hitreje umrla. — Nečloveški cinizem pokvarjene matere. — Da dobi zavarovalnino, hoče ubiti lastnega otroka!

Ondan so našli na železniških tračnicah v okolici Berlina pobito in nevarno ranjeno dekletce. Preiskava je dognala, da gre za Rozomarijo, pastorko poštarja Boddina in nezakonsko hčerko njegove mlade žene.

Policija je v začetku mislila, da gre za spolni zločin. Toda zdravniki so ugotovili, da dekletce ni zlorabljenno. Potem so domnevali, da je otrok postal žrtev vlomilcev, ki so hoteli usodno noč vlomiti v sosedno šolo. Mislili so namreč, da so Rozomarijo prisilili, da se vtihotapi v šolo, nato pa jo vrgli na železniško progo, da se odkrižajo nadležne priče. Pa tudi ta domneva ni držala.

Tem čudneje je zato jelo policiji postajati vedenje njene matere. Večkrat je prišla v bolnico, kjer so zdravili Rozemarijo, in energično zahtevala, da jo puste na samem s hčerko. Tega ji niso mogli dovoliti, ker je bilo stanje nesrečnega otroka še zmerom nevarno. Policiji se je začelo njeno vedenje dozdevati sumljivo; zato jo je povabila na zaslišanje. Nečloveška mati je v začetku vse tajila; ko pa so ji postregli z nekaterimi neizpodbitnimi okolnostmi, se je Marta Boddinova, pritisnjena ob zid, morala vdati in je priznala, da je hotela lastnega otroka ubiti. Izgovarjala pa se je s tem, da je nameravala potem tudi sebi življenje vzeti, a ji je zmanjkalo poguma.

Popolnoma mirno, s cigareto v ustih je zverinska mati govorila o svojem zločinu.

Izgovor o nameravanem samomoru — lažnjiv.

»Sita sem življenja,« je pripovedovala Marta Boddinova. »Hotela sem skupaj s svojim otrokom v smrt, a mi je pozneje zmanjkalo poguma.«

Potem je izpovedala, da je tisto noč na treh krajih skušala skupaj z Rozomarijo izvršiti samomor, pa se je vselej ustrašila ljudi. Najprej je hotela deklico vreči v neki kanal in je bila že v vodi, a ravno takrat je prišla mimo skupina ljudi. Nato je šla dalje in hotela hčerko vreči v vodo z nekih stopnic, pa se je, pravi, nenadoma zgrozila nad nameravanim zločinom. Še tretjič jo je hotela vreči v neki drug kanal, pa so jo od tega odvrgli pasanti. Naposled je prišla do usodnega železniškega mostu, kjer je Rozomarijo vrgla v globino. Pravi, da je hotela tudi sama skočiti za njo, pa ni imela poguma.

Toda policija se je hitro prepričala, da je šlo Marti Boddinovi samo za umor, ne pa za skupni samomor. Začela se je zanimati za preteklost nečloveške matere in kaj kmalu dognala, da je živela zelo nemoralno: večer za večerom se je namreč klatila s sumljivimi moškimi po gostilnah in barih. V zadnjem času je silila svojega otroka, da je beračil po hišah. Nesrečna Rozamarija je morala peti po dvoriščih in prositi miloščine, medtem pa jo je mati na skritem kraju čakala.

Ko ji vsega tega še ni bilo dovolj, ji je prišlo na misel otroka zavarovati, da bi ga potem umorila in do-

bila zavarovalnino. Pregovorila je svojega moža, očima Rozemarije, da je sklenil zavarovalno pogodbo za štiritisec mark (55.000 Din) za dvajset let. Pri hišni preiskavi v njenem stanovanju so res našli polico zavarovalnice, staro komaj nekaj mesecev. Jasno je torej, da se je Marta Boddinova že poprej bavila z mislijo, da svojega otroka umori.

Strašne podrobnosti o trpinčenju Rozemarije

Njeni sosedje so soglasno izpovedali, da je Marta Boddinova dan za dnem svojo hčerko pretepavala in trpinčila, in vsi so prepričani, da se je je hotela odkrižati.

Prvič je hotela malo Rozomarijo umoriti meseca avgusta. Takrat je bila z njo na obisku pri neki znanici. Otroci se je nenadoma začel daviti in je naposled med strašnimi bolečinami izbljuval cel zavitek šivanke. Mati je takrat začela Rozomarijo tepsti, češ, da je nalašč šivanke požrla. Pri zaslišanju je zdaj priznala, da je sama dala Rozomariji šivanke, da bi jih požrla. Dekletce je bolel vrat in zdravnik mu je predpisal neke tablete. Nečloveška mati pa je vzela zavojček šivanke, ga dobro zavila in ga dala hčerki, da ga požre, nato pa ji je ponudila kozarec vode.

Policija je aretirala tudi Martinega moža, meneč, da je sokriv pri zločinu. Toda pokazalo se je, da on ni imel niti pojma o zločinskih nakanah svoje žene. Tudi sosedje so izpovedali, da je bil, čeprav očim, z malo Rozomarijo zmerom zelo dober in da jo je neprestano branil pred materjo. Zato so ga izpustili.

Zanimivo je, da je Marta skušala že tudi njega umoriti. Ko je nekoč po ksilu legel spat, je odprla v sobi plinske pipice in odšla z Rozomarijo z doma. Mož pa se je še o pravem času zbudil in se tako rešil gotove smrti. Takrat se mu ni niti sanjalo, da bi ga bila žena premišljeno hotela umoriti; mislil je, da je pipice v pozabljenju pustila odprte. Pozneje pa mu je pastorka Rozamarija povedala: »Mama te je hotela ubiti.«

Cinično priznanje

Videč, da ji laganje nič več ne pomaga, je Marta Boddinova s peklenkim cinizmom priznala vse podrob-

Prava reč!

»Kaj, tega ne veste, kdo je slavni Buster Keaton? To je vendar človek, ki se nikoli ne smeje!«

»Prava reč! V teh časih!...«

Jedilni pribor...

Čisti bleščeče čistilka Vim!

Seda se Vam pri čiščenju jedilnega pribora ni treba več toliko truditi. Potrebno je samo: vlažna krpa in malo VIM-a... nekoliko gibov rok in izginila je nesnaga z nožev, vilic in žlic. VIM čisti tako hitro, ker vsebuje milo. Zato ne pušča za seboj nobenega sledu in prask!

VIM

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

nosti. Pokazala ni niti sence črvtva, kaj šele kesanja, tako da je celo trde policijske organe s preiskovalnim sodnikom vred leđeno izpreletavalo po hrbtu. Sodnik je celo začel dvomiti, ali je sploh normalna.

Iz priznanja nečloveške matere se vidi, da je že zdavnaj, takoj ko se ji je otrok rodil, mislila na to, kako bi iz tega kovala kapital. Za denar bi bila pripravljena vse storiti, še hužje reči, kakor jih je z otrokom napravila.

Preiskovalni organi so peljali Marto Boddinovo na vse tiste kraje, kjer je hotela otroka vreči v vodo. Pa tudi tam ni pokazala zverinske mati prav nič srca; stvarno, kakor da ne gre za njo in za kri njene krvi, je pripovedovala vse podrobnosti, tako da so se stražnikom ježili lasje. Morali so jo v zaprtem vozu spraviti nazaj v zapor, da je ne bi razjarjena množica, ki jo je spoznala, linčala.

Preiskava proti zverinski materi še ni zaključena.

Pokora

Novela. — Napisal Pierre Mille

»Batjuška,« je dejal Ivan Vladimirovič popu, »prišel sem, da ti...«

Pop si je obrisal od prsti umazane roke. Ni bil namreč v cerkvi nego na vrtu, kjer je prekopaval veliko gredo, ki jo je hotel posaditi s krompirjem. Po nenavadno mili zimi se je bil sneg že zgodaj februarja stopil, a zemlja je bila še zmerom hudo vlažna, da, bila je pravečato blatno morje.

»Da si prišel, vidim,« je odvrnil pop. »Nu, kaj je?«

Njegove male oči so mežikale v mongolskem obrazu, ki je bil še gorčez lične kosti porasel z rdečkasto brado. Vrgel je svojemu župljanu nejevoljen pogled; jezilo ga je, da ga moti. Toda Ivan je bil pobožen mož, vsako nedeljo je šel k maši in se vseh štirideset dni držal zapovednega posta. Brati sicer ni znal, zato pa je znal katekizem in vse molitve

na pamet. Z nekoliko milejšim glasom je pop ponovil:

»Tak povej, zakaj si prišel?«

»Batjuška... rad bi... izpovedal bi se rad... Kar koj. Grešil sem včeraj. In zdaj mi vest ne da miru.«

»Izpovedal bi se? Hm, to je pa nekaj drugega! A take reči lahko opravi samo v cerkvi. In kakor vidiš, sem ravno pri prekopavanju. Ali se ne bi mogel malo pozneje oglasiti?«

»Ne, ne, batjuška! Tega greha ne morem več nositi s seboj!«

»Nu, naj bo! Ker si ti! Počakaj malo!«

Pop si je umil roke v čebričku in si z žepnim glavnikom počesal svojo lepo brado. Drugače je bil čisto ko kmet; da si dá vsaj nekoliko duhovniškega videza, se je naglo vrgel v kratek kožuh. V cerkvi si je obesil še višnjevo štolo in pozval Ivana v

Obešanje, obglavljanje, streljanje...

Kako v raznih deželah ljudi usmrtijo. - Poroča J. Mehring

Ko je novembra 1917 zmagala v Rusiji boljševiška revolucija, je bil eden izmed prvih odlokov ljudskega komisarja za pravosodje, da je odpravil smrtno kazen. Ko je Ljening zvedel za ta odlok, ki ni pripuščal nobenih izjem, je prišlo v svetlu ljudskih komisarjev do prve hude nevihte.

»V tem trenutku odpraviti smrtno kazen je otročarija in zločin!« je zavpil Ljening in udaril po mizi. »Tako si bodo vsi protirevolucionarji, ki

ostane v državljanski vojni v veljavi. Danes sovjetska Rusija uradno ne pozna smrtnih kazni. Na njeno mesto pa je zato stopila tako imenovana »administrativna likvidacija«, drugo ime za isto stvar...

Električni stol, vsi vemo, je v rabi v Združenih državah. Marsikdo pa ne ve, da to morilno orodje ni v veljavi v vseh državah Unije. Ponekod namreč tam velike zločince še zmerom obešajo.

Moderne azijske države s svojo dozdnevno civilizacijo korakajo po krutosti in rafiniranosti raznih načinov usmrčenja daleč pred Evropo in Ameriko. Notranje izsušenje in izgorenje človeka s prisilnim uživanjem same soli; mučenje s počasnim kapljanjem vode na obsojenčovo glavo; obešanje ljudi za noge z glavo navzdol nad mravljiščem, in še nešteto drugih, še bolj nečloveških ubijalskih metod: vse to spada ne samo v polpreteklo, nego tudi še v sedanjo dobo kitajske krvniške zgodovine.

Na Japonskem igra »samomor na ukaz« (cesarja ali njegovega namestnika) še zmerom veliko vlogo. Ta samomor se imenuje, kakor znano, harakiri; Japonci ga poznajo več vrst. Ni vseno, ali napravi harakiri minister ali admiral ali pa navaden državljani dežele vzhajajočega solnca; za vsakožar je predpisan drugačen ceremonijel, in bila bi neodpustljiva napaka takta in lepega vedenja, če bi se kdo tega vestno ne držal...

V deželah britanske krone so predpisana smrtna kazen vislice. Toda na Angleškem imajo še drugo kazen, ki se je zločinci še mnogo bolj boje kakor vislice: iz strahu pred njo je že nekateri zakrknjen zločince

zbežal v smrt. Ta kazen je bičanje z deveteropim škorpionom. Ni ga človeka na zemeljski obli, pa naj bi tudi imel živce iz železa in naj bi bil še tako neobčutljiv za telesne bolečine, da ne bi izgubil zavesti, če dobi pol tucata udarcev s tem krvoločnim mučilnim orodjem po nagem hrbtu. Bičanje s škorpionom je brez dvoma najbolj barbarska kazen v deželah belega plemena; proti njej bojujejo napredni Angleži prav tako kakor sploh proti smrtni kazni ogorčeno križarsko vojno. Toda razpoloženje med odločujočimi činitelji je tako konservativno, da bo še dosti vode steklo v morje, preden bo moči misliti na kakšno reformo kazenskega zakonika.

Francoska revolucija je rodila giljotino, stroj za »avtomatično odsekanje glave«. V Franciji je še danes v rabi, udomačila pa se je tudi v nekaterih poreskih deželah nemške republike. Sicer pa so v

Nemčiji, posebno v Prusiji, glede izvršitve smrtnih kazni še preveč humani, če se smemo tako izraziti, kadar gre za brutalne zločine proti človeški družbi in bližnjemu. V poslednjih petih letih so v Prusiji giljotinirali samo dva zločince: januarja 1928 roparskega morilca Karla Bötcherja in letos v juliju seksualnega morilca Petra Kürtna. Neizprosnejši so v tem pogledu v južni Nemčiji, kjer roparske morilce le redko pomilostijo na dosmrtno ječo.

V Švici, kakor je majhna, gledajo na smrtno kazen tako rekoč v vsakem kantonu drugače. Vsak kanton ima namreč pravico zavzeti svoje stališče do smrtnih kazni in jo ohraniti ali pa odpraviti. V najstarejših kantonih Schwytzu, Uriju in Unterwaldnu je smrtna kazen še v veljavi; tam obsojencem na smrt odsekajo glavo. Če pa si n. pr. morilec izbere za prizorišče svojega početja Ženevo, ga čaka v najhujšem primeru dosmrtna ječa.

Med tiste redke države, ki so smrtno kazen načelno odpravile, spadajo med drugimi skandinavske dežele in sosednja Avstrija.

Človeška kri se je pocenila

Neki berlinski list prinaša daljši članek, kjer pripoveduje med drugim tudi tole:

Število ljudi, ki v pravem pomenu besede prodajajo svojo kri, čedalje bolj rase. Med tem ko ste nekoč komaj dobili človeka, ki bi bil dal bolniku svojo kri, jih je zdaj vse polno, ki jo prodajajo. Kakor za vse drugo, velja tudi za človeško kri neizprosni trgovski zakon o povpraševanju in ponudbi. Kri se je pocenila, ker je toliko ljudi, ki bi se je radi iznebili. Največ je med njimi brezposelnih delavcev in takih, ki jih slabe denarne razmere silijo k temu koraku. Tako plačujejo v Berlinu za liter krvi 30 mark, nekateri pa so srečni, če dobe zanj 15 mark. Žalibog pa je mnogo takih, ki še teh 15 mark ne morejo zaslužiti, ker njihove krvi nihče ne potrebuje.

V srednjem veku je ljudstvo imelo praznik, kadar so koga obesili

»Električna« smrt
Usmrtnice, ki so jo po krivem razglasili za humano

kujejo zarote proti nam in nas skušajo, ne izberaje sredstev, vreči z oblasti, rešili življenje. Že čez nekaj tednov bi nam zmanjkalo prostora v ječah, in bi jih morali izpustiti — zato, da bi za eno izkustvo bogatejši tem laže snovali novo revolucijo. Ne, ta odlok se mora pri priči preklicati. Le mrtvi nasprotniki nam ne morejo biti nevarni.

In Ljening, ki je bil osebno za odpravo smrtnih kazni, je dosegel, da

zakristijo. Ivan je pokleknil na kamenita tla pred njim in jel drdrati molitve.

»Hitro opravi,« je rekel pop, »domov moram. Drugače bo žena huda.«

Ivan pa se še zmerom ni mogel prav odločiti.

»Tak govori vendar! Ti bom že pomagal. Ali si koga ubil? To se človeku kaj hitro pripeti, če se opije. V pijanosti se ljudje le preradi pretepavajo. In tedaj človek ne pogleda, kam udari.«

»Nikogar nisem ubil...«

»Ne? Potem si pa kradel! Prevoznik si. In le prepogosto se ponudi priložnost. Denimo, da ti opit človek v vozu zaspi. Vzameš mu rublje iz denarnice... in še denarnico povrh. Pijanec si lahko misli, da je denar izgubil. Drži?«

»Nisem kradel, batjuška. Res ne.«

»Nu, kaj pa potem? Ali si se pregrešil zoper katero drugo zapoved?«

»Zoper katero zapoved?«

»Zoper zapoved o mesenem poženju? Da, da, fant! Nisi še oženjen, Ivan! S tridesetimi leti še ne oženjen! Meso je slabo in v tvoji starosti je priložnosti dovolj!«

»Batjuška, ravno to je... pa vendar ni!«

»Kaj? To je, pa vendar ni? Eno mora biti ali pa drugo!«

»Batjuška, poslušaj me! Bilo je namreč tako. Prišel sem s svojim vozom ravno mimo tovarne, kamor sem vozil sladkorno repo. Repo Osipovičevega Jurja, veš...«

»Že prav, že prav! K stvari, dragi moj, k stvari! Mudi se mi!«

»Medpotoma sem srečal Margo Dimitrijevo...«

Pop je dlesknal z jezikom.

»Margo Dimitrijevo... hm, hm... zdaj razumem. Marga Dimitrijeva je vdova. Ni napač, res ni napač. In hudiča ima v sebi! Sicer imajo vse ženske hudiča v sebi. Ne boje se Boga ne peklensčeka, kadar jih zgrabi. In Margo, poznam jo, njo zmerom grabi! Tak tako, pohotnež!...«

»Šla je kraj ceste in tema je že bilo.« je nadaljeval Ivan. »In na cesti je bilo toliko blata in snega, da se je moj voziček pogrezal do osi, čeprav je bil prazen. Rekla mi je, ta Marga, nebo naj jo prekolne (ali bolje, v svoje varstvo naj jo vzame, zakaj človek ne sme nikoli svojemu bližnjemu slabega želeči). rekla mi je torej: »Ah, ti si, Ivan Vladimirovič? Saj dovoliš, da prisedem, menda vendar ne boš pustil kristjanke ho-

dit dvanajst vrst peš do prihodnje vasi... pa še pri tem svinjskem vremenu!« Batjuška, kaj bi ti napravil na mojem mestu? Kajpada sem jo povabil na voz. Mraz je bilo. Moj ovčji kožuh je širok, dovolj širok za dva. Zavil sem jo v svoj kožuh. In ona... veš, lepa ženska je.«

»Dalje!« je rekel pop. »Vendar mi ne boš govoril o Margi Dimitrijevi?«

»Potlej se je stisnila k meni. In kako, ti rečem! Topla je bila, batjuška, vroča ko kipeč samovar. Ni mi je bilo treba šele ogreti... ne, še meni je vroče postalo od njene toplote. In vonj njenega telesa mi je šel skozi ovčji kožuh do nosa: močan vonj, prav tako močan kakor ona, pa tudi tako lep kakor ona. Prijel sem jo okoli života, da jo obvarujem pred tresenjem voza. In tudi ona se me je oklenila okoli pasu. Njene oči so bliskale vame.«

»Dalje, dalje,« je nestrpno silil pop. »Nu, in potem si, nesnaga, napravil greh?«

»Ne, batjuška. Toda raztresen sem bil, veš... Za macesnovim gozdom pride odprto polje, in veter tam huje brije, pa tudi snega je še dosti. Premalo sem pazil in tako sem naenkrat

zgrešil pot. Da, pot sem zgrešil! Jaz, star prevoznik! Bilo je tema ko v rogu, niti zvezdice ni bilo na nebu. Rekel sem Margi: »Pusti me pri miru. Drugače ne najdem domov.« — »Nu,« je odvrnila, »in kaj potem? Saj lahko zunaj prenočiva!« — »Molči, sova,« sem jo nagnal. Za prevoznika je namreč sramota, če se izgubi. Potem je nekaj zamrmrala, kaj vem, kaj, in mi nekaj časa dala miru. Zdajci pa zagledam drobno lučico in takoj zapeljem konja proti njej. Bila je namreč Salomonova gostilna, saj veš, tudi vodka se dobi pri njem...«

»Vem, vem! In?«

»Tam sva se ustavila. Gostilna je bila prazna, žive duše ni bilo v njej. Salomonov nama je postregel z maslovim kruhom, krompirjem, polenovko in vročim čajem. Vselej, kadar naju je pogledal, se je zahehetal. Tudi Marga se je hehetala. Njena lica so bila bolj rdeča ko jabolka. Njen vonj je bil močnejši kakor od jabolka. Sedla je kraj mene na klop, čisto, čisto blizu k meni... Salomonov je šel ven in naju pustil sama...«

»Že prav! Že prav! In potem?«

»Potem?« je nedolžno vprašal Ivan. »Sedela sva in pila. Potlej sem poklical Salomonova, ki se je še

Obvestilo

tekmovalcem za naše nagrade

Na razpis velikega nagradnega natečaja, ki smo ga objavili 20. oktobra t. l. se je do zdaj javilo že lepo število naročnikov. Vsakomur, kdor je poslal za 3 Din znamk za odgovor, smo sporočili številko, pod katero je vpisana njegova skrivalnica. Na nekaj vprašanj, ki so še ostala, bo uprava te dni odgovorila. Prosimo malo potrpljenja, ker je z vpisavanjem in kontrolo veliko dela, vestnost in natančnost pa zahtevata časa. Kdor upravičeno še pričakuje obvestila o številki svoje skrivalnice, bo torej v najkrajšem času obveščen.

Prihajajočo polletno naročnino, predpisano kot pogoj za udeležbo pri tekmovalstvu za naše nagrade, uprava vestno in točno vpisuje in ne bo iz nagradnega seznama tekmovalcev nikogar prezrla, kdor bo izpolnil oba pogoja.

Žrebanje nagrad smo mislili izvršiti dne 18. decembra. Ker pa je velika večina naročnikov zaradi denarne stiske sama od sebe razdelila dolžno naročnino na dva obroka in so premnogi izmed njih — baš najzvestejši! — mogli doslej poravnati šele prvega, smatra uprava za svojo dolžnost, da jim dá priložnost za poravnanje še druge polovice. Dve misli sta nas pri tem vodili:

1. Mnogo naših najboljših in najzvestejših naročnikov, ki so mogli poravnati šele polovico predpisane naročnine, ne bi imelo pravice do udeležbe pri natečaju; in

2. Vrednost nagrad, ki jih bo »Družinski Tednik« vse brez izjeme razdelil na javnem žrebanju med svoje naročnike, je tako velika, da smatramo za svojo dolžnost, omogočiti prav vsem, tudi najsiromašnejšim naročnikom, udeležbo pri tekmovalstvu.

Časi so hudi in stiska za denar je velika, posebno na deželi; uprava je moralno dolžna to upoštevati in se ravnati po plačilni zmožnosti večine svojih naročnikov-tekmovalcev.

Naše cenj. naročnike, ki so se nagradnega natečaja udeležili in pred-

pisano naročnino že popolnoma poravnali, prosimo, naj blagohotno te okoliščine upoštevajo.

Naše podjetje je odvisno od naših naročnikov in kupcev. List, ki ga dobivajo, je že sam po sebi popolna protivrednost za naročnino, zlasti v zadnjih mesecih, ko smo mu iz LASTNEGA NAGIBA ob količkah ugodni priliki razširili obseg in skrbno izbrali najpestrejšje in zanimivejše gradivo. Nagrade, ki smo jih že toliko razdelili med srečne izžrebance in jih bomo še več, dajemo našim naročnikom POVRH — za to veliko denarno žrtev pa ne zahtevamo ničesar drugega kakor

samo rednega in točnega poravnovanja naročnine.

Prosimo cenj. naročnike, naj še nadalje pošiljajo rešene skrivalnice, če jih še niso. Prosimo jih tudi, naj ne odlašajo več z naročnino, ker bo drugače res prepozno. Takoj prve dni po novem letu pa bo uprava pravočasno objavila, kje in kdaj se bo vršilo javno žrebanje za nagrade. Žrebanju bo lahko prisostvoval vsak upravičeni tekmovalec.

Čeprav se pod konec leta v vsakem podjetju nakupi različno vrsto delo, bo naša uprava v vprašanjih glede nagradnega natečaja rade volje svojim naročnikom na razpolago. Za pismene odgovore prosimo kakor doslej priložitve 3 Din v znamkah za naše pisemske in manipulacijske stroške.

Uprava.

Naši bralci pišejo

V zadnji številki smo napovedali uvedbo nove rubrike pod gornjim naslovom. Naš namen je bil okrepiti z njo stike med listom in njegovimi naročniki in bralci, hkrati pa le-tim dati prilike, da napišejo kaj zanimivega iz svojega življenja ali opazovanja. Povedali naj bi, kaj jim je na srečo, kaj bi želeli, da bi bilo drugače, kaj se je njim samim zanimivega, žalostnega ali krivičnega zgodilo — skratka, stvari (in to moramo posebno poudariti), ki niso zanimive samo za posameznika ali ožji krog njegovih znancev, nego po možnosti za vso čitateljsko občino »Družinskega Tednika«. Za vsak tak prispevek, ki bo objavljen v tej rubriki, bo naša uprava takoj po objavi izplačala piscu 20 Din.

Do zdaj smo dobili šele dva dopisa za to rubriko. Razumljivo; vsaka novost se mora šele prespati, preden se ljudje zveže vanjo. Večina takih, ki bi sicer kaj poslali, si namreč misli: naj drugi najprej poskusijo, da bom videl, kako je treba to reč napraviti. Prav je tako! Zakaj že koj prvi dopis, ki smo ga dobili, nam čisto ne ustreza. Pisec je sicer pokazal dobro voljo — tudi zanjo smo hvaležni! — in napisal kratko poročilo o prireditvi na domačem odru. Take stvari so za bližnjo okolico in morda tudi za širše okrožje zanimive, ni pa verjetno, da bi prav tako zanimale vse naše čitatelje. Poročila te vrste bi spadala v rubriko »Dopisi«, kakršne imajo dnevniki. Mi je žal še nimamo, a jo nameravamo v kratkem uvesti. Potem bomo rade volje objavljali tudi vsa količkah ustrezajoča

poročila o domačih kulturnih prireditvah in podobno.

Ker pa je omenjeni dopis prvi, ki smo ga dobili za rubriko »Naši bralci pišejo«, smo ga sklenili vseeno priobčiti v tej rubriki in nagraditi. Pisca pa vabimo, naj se še kaj oglasi in naj poskusi napisati kaj za splošnost zanimivejšega. Ni lahka ta stvar, priznamo; kar se za tednik napiše, bi človek rekel, bo sedemkrat težje od onega, kar pride v dnevnik. Zakaj dnevnik se piše iz dneva v dan in je že drugi dan zastarel, tednik pa mora biti ves teden nov in zanimiv, pa še delj: drugače ga ljudje ne bi ve-

V božični številki

začne izhajati naš drugi velezanimivi ljubezenski roman. Izhajal bo obenem z »Mostom vzdihom«, ki pa zato ne bo prav nič prikrajšan s prostorom.

Naš drugi roman

bo še tako izbirnemu čitatelju prijetno presenečenje. Že koj prvo nadaljevanje Vas postavi v sredo napetih in skrivnostnih dogodkov, ki se bodo od številke do številke stopnjevali, da Vam bo zastajal dihanje.

»Mosta vzdihov« pa seveda še ne bo konec. Narobe; zdaj se šele začne prav razpletati v najbolj zanimiva poglavja. Tako boste od božične številke dalje v vsaki številki poleg drugega zanimivega gradiva lahko brali dva velenapeta romana, ki ju boste vsak teden nestrpnost čakali.

Sedem mačic

Napisal A. Grefe

zmerom hehetal, mu plačal, Margi pa rekel: »Zdaj pa naprej! Čas je, da se odpeljeva domov.«

»To je vse?«

»Da, batjuška, to je vse.«

»In nisi za res grešil?«

»Ne, prav gotovo ne.«

»Kako si pa grešil? V mislih?«

»Da, V mislih.«

»Res, velik in gnusen grešnik si. Zato ne boš jutri zjutraj in zvečer samo dvakrat zmolil svojih molitev, nego desetkrat...«

»Bom, batjuška.«

»Dal boš dva rublja za grob svetega Atanazija (saj ga poznaš, svetega meniha, čigar truplo ne strohni) in dva rublja za reveže... Ne, tri rublje za grob, enega za reveže!«

»Da, da!«

»In postil se boš štiri tedne pri vodi in kruhu.«

»Da, postil se bom štiri tedne.«

»In med tem ko se boš postil, boš jedel pri kruhu otep sena.«

»O, batjuška, to vendar ne gre!«

»Kaj ne gre?«

»Molitve, rublji, post... nič ne rečem!... Toda otep sena? Saj vendar nisem konj!«

»Ne, konj res nisi,« je odločil pop. »Pač pa si osel!«

Imel sem prijatelja, resničnega prijatelja. Pravi prijatelj je redkost, ki jo mora človek znati ceniti. Moj prijatelj je učen raziskovalec tujih jezikov in se je ravno ukvarjal s tem, da prevede nekaj staroegiptovskih pesmi v naš jezik, ko je nekega dne ves razburjen planil v mojo sobo. Obraz mu je žarel, oči so se mu svetile, skratka vse na njem je dihalo razburjenje.

»Veš, kaj sem našel?« je zavpil doktor Gabrijel.

Meni se ni seveda niti sanjalo.

»Našel sem dekle, ki jo vzamem za ženo!« je svečano povedal doktor Gabrijel.

»Kaj?« sem osupnil. »Našel si...«

»Da! Našel sem! In veš, kje sem jo našel? Klečala je v prahu na cesti, ne meneč se za to, da si umaže svojo svetlo obleko, in pobirala mačico, ki je bila vsa v krvi. Neki kolesar jo je bil povozil. Rečem ti: Ni ljubkejšje stvari na svetu kakor je obraz te deklice, ni je dražestnejše od njenih kretenj.«

Videl sem: ni mu več pomoči.

»Lepo!« sem dejal. »Tvoja oboževanka je torej klečala zraven neke mačke? In kaj se je potem zgodilo?«

»Spremil sem jo seveda v živalsko bolnico,« je hladno odgovoril doktor Gabrijel. »To se mi je zdelo samo po sebi umevno. Saj veš, kako rad imam mačke.«

Tega še nisem vedel. Sicer pa je bilo tudi postranskega pomena.

»Nu — in?« sem silil vanj.

»In, in!« je vzkliknil ves rdeč v glavo. »Zakaj, in? Kaj pa naj bi še bilo? Živalci hvala Bogu ni bilo hudega in sva jo lahko takoj vzela s seboj. Gospodična me je vprašala, kaj naj napravi z njo. Odgovoril sem ji: »Obdržite vendar to ljubko živalco!« Tedaj se je samo nasmehnila.«

Doktor Gabrijel ni našel besed, da bi popisal ta njen nasmeh.

»Kako pa ji je ime?« sem stvarno vprašal.

Osuplo me je pogledal. Da, res, kako ji je ime? Ni je bil vprašal, in ona mu tudi ni povedala. Dve uri sta se

zali in kupovali celo stare letnike, kaj ne?

Piscu »Tračnice« se za dopis pristržno zahvaljujemo. Za izpremembo nam bodo taki prispevki prav dobro došli za to rubriko. Kdor ima žilico za satiro in za zdravo kritiko, bo nemara ravno pri »Tračnicah« dobil pobudo, da nam pošlje kaj »dobrohotno« zbadljivca.

Medija-Izlake. — Vaš list zelo rad berem in se ga vsak teden iznova razveselim. Za dolge zimske večere ni boljšega razvedrila kakor »Družinski Tednik Roman«. Zato naj bi ga vsak naročnik najtopleje priporočal. — Preteklo nedeljo je priredila tukajšnja »Prosveta« trodejanko »Pri kapelici«. Občinstvo se je prireditve v velikem številu udeležilo in so želi igralci buren aplavz. Prihodnjič si spet želimo kaj takega. J. F.

Tračnice. — Nekateri listi so pri nas začeli pisati namestu »film« trak. Tudi jaz sem za to, da se tujk ogibamo, kjer le moremo. Mislim pa, da tam, kjer že imamo udomačeno tujo besedo, pa ne najdemo dobrega slovenskega nadomestka zanj, ki bi si pod njim tudi res lahko kaj predstavljali, ne kaže jeziku siliti delati. Kaj nam pomaga, če rabi-mo za »film« trak, v isti sapi pa pišemo »filmski igralec«, »zvočni film«, »kulturni film«! Ali pa naj bi mar rajši rekli »tračni igralec«, »zvočni trak«, »kulturni trak«? In za »filmsko zvezdo« nemara »tračna zvezda« ali celo krajše »tračnica«? Kaj pravite, gospod urednik? I. O.

V božični številki

začne izhajati naš drugi velezanimivi ljubezenski roman. Izhajal bo obenem z »Mostom vzdihom«, ki pa zato ne bo prav nič prikrajšan s prostorom.

Naš drugi roman

bo še tako izbirnemu čitatelju prijetno presenečenje. Že koj prvo nadaljevanje Vas postavi v sredo napetih in skrivnostnih dogodkov, ki se bodo od številke do številke stopnjevali, da Vam bo zastajal dihanje.

»Mosta vzdihov« pa seveda še ne bo konec. Narobe; zdaj se šele začne prav razpletati v najbolj zanimiva poglavja. Tako boste od božične številke dalje v vsaki številki poleg drugega zanimivega gradiva lahko brali dva velenapeta romana, ki ju boste vsak teden nestrpnost čakali.

Sedem mačic

Napisal A. Grefe

zmerom hehetal, mu plačal, Margi pa rekel: »Zdaj pa naprej! Čas je, da se odpeljeva domov.«

»To je vse?«

»Da, batjuška, to je vse.«

»In nisi za res grešil?«

»Ne, prav gotovo ne.«

»Kako si pa grešil? V mislih?«

»Da, V mislih.«

»Res, velik in gnusen grešnik si. Zato ne boš jutri zjutraj in zvečer samo dvakrat zmolil svojih molitev, nego desetkrat...«

»Bom, batjuška.«

»Dal boš dva rublja za grob svetega Atanazija (saj ga poznaš, svetega meniha, čigar truplo ne strohni) in dva rublja za reveže... Ne, tri rublje za grob, enega za reveže!«

»Da, da!«

»In postil se boš štiri tedne pri vodi in kruhu.«

»Da, postil se bom štiri tedne.«

»In med tem ko se boš postil, boš jedel pri kruhu otep sena.«

»O, batjuška, to vendar ne gre!«

»Kaj ne gre?«

»Molitve, rublji, post... nič ne rečem!... Toda otep sena? Saj vendar nisem konj!«

»Ne, konj res nisi,« je odločil pop. »Pač pa si osel!«

Imel sem prijatelja, resničnega prijatelja. Pravi prijatelj je redkost, ki jo mora človek znati ceniti. Moj prijatelj je učen raziskovalec tujih jezikov in se je ravno ukvarjal s tem, da prevede nekaj staroegiptovskih pesmi v naš jezik, ko je nekega dne ves razburjen planil v mojo sobo. Obraz mu je žarel, oči so se mu svetile, skratka vse na njem je dihalo razburjenje.

»Veš, kaj sem našel?« je zavpil doktor Gabrijel.

Meni se ni seveda niti sanjalo.

»Našel sem dekle, ki jo vzamem za ženo!« je svečano povedal doktor Gabrijel.

»Kaj?« sem osupnil. »Našel si...«

»Da! Našel sem! In veš, kje sem jo našel? Klečala je v prahu na cesti, ne meneč se za to, da si umaže svojo svetlo obleko, in pobirala mačico, ki je bila vsa v krvi. Neki kolesar jo je bil povozil. Rečem ti: Ni ljubkejšje stvari na svetu kakor je obraz te deklice, ni je dražestnejše od njenih kretenj.«

Videl sem: ni mu več pomoči.

»Lepo!« sem dejal. »Tvoja oboževanka je torej klečala zraven neke mačke? In kaj se je potem zgodilo?«

»Spremil sem jo seveda v živalsko bolnico,« je hladno odgovoril doktor Gabrijel. »To se mi je zdelo samo po sebi umevno. Saj veš, kako rad imam mačke.«

Tega še nisem vedel. Sicer pa je bilo tudi postranskega pomena.

»Nu — in?« sem silil vanj.

»In, in!« je vzkliknil ves rdeč v glavo. »Zakaj, in? Kaj pa naj bi še bilo? Živalci hvala Bogu ni bilo hudega in sva jo lahko takoj vzela s seboj. Gospodična me je vprašala, kaj naj napravi z njo. Odgovoril sem ji: »Obdržite vendar to ljubko živalco!« Tedaj se je samo nasmehnila.«

Doktor Gabrijel ni našel besed, da bi popisal ta njen nasmeh.

»Kako pa ji je ime?« sem stvarno vprašal.

Osuplo me je pogledal. Da, res, kako ji je ime? Ni je bil vprašal, in ona mu tudi ni povedala. Dve uri sta se

sprehajala. Ona je nosila mačko, on pa njen dežnik. Razumela sta se imenitno. Toda potem je nenadoma rekla, da mora domov, in je skočila v tramvaj.

»Jo bom že našel,« je upapolno vzkliknil doktor Gabrijel.

Pa je ni našel. Divja trta, ki se je vzpenjala okoli najine hišice, je že zdavnaj pogrnala, cvetlice so zacvetele, toda deklice z mačico ni bilo nikjer.

*

Koj onstran najinega vrta je stala sosedna hiša. V njej je prebivala neka stara dama, za Mernikovo se je pisala. Zelo je ljubila glasbo in moj prijatelj je jel postajati nervozen, zakaj igrala je pri odprtem oknu po šest ur na dan klavir. Kadar je srečno končala, pa je šla na sprehod po vrtu, in okoli nje je skakalo sedem mladih mačic. Ko je napočil maj, so postale nenavadno živahne. Zavijale so, mijavkale in pele noč in dan; strašno jih je bilo poslušati. Dama onstran najinega vrta pa se je zdelo, da ima veliko veselje z njimi.

»S starimi egiptovskimi pesmimi ne bom nikoli pri kraju,« je rekel moj prijatelj. »Nobene misli nisem več

V znamenju božiča

Novi izprehodi mimo ljubljanskih izložb

Članek o izprehodih mimo ljubljanskih izložb, ki smo ga priobčili v prejšnji številki, so čitatelji brali z velikim zanimanjem, prav tako pa tudi ljubljanski trgovci. Našim naročnikom smo z njim pomagali pri nakupu dobrih a ne dragih zimskih oblačil in jim povedali, kje se dobe primerna praktična darila za božič. Trgovcem pa smo pomagali k uspešnejši prodaji. To smo tem lažje storili, ker smo pisali o res solidnih in priznanih tvrdkah.

Naš urednik, ki se rad izprehaja, je ta teden nadaljeval svoje izprehode. Seveda je tudi to pot pogledal po izložbah solidnih in uglednih trgovin, takšnih, ki jih lahko mirne duše priporoči, ker sam pri njih kupuje, in se je zato sam prepričal o ceni in kakovosti blaga.

Krenil je torej od glavne pošte skozi »Zvezdo« in potem čez Čevljarški most. Na Starem in Mestnem trgu je videl lepo razsvetljene izložbe, polne vseh mogočih igrač, oblek, blaga in še veliko drugih stvari. Ustavil se je pred znano slovensko veletrgovino Samec, ki je posebno privabljala njegove oči. Bajno razsvetljene izložbe so bile polne velikih in majhnih lepot in krasot, igrač vseh vrst, pa tudi praktičnih reči, ki bi jih Miklavž lahko prinesel pridnim otrokom. A ne samo otrokom, tudi odraslim, in ne samo za Miklavža, temveč tudi za božič. Kdor je v zadregi, kam bi šel kupovat primerna božična darila, naj stopi k Samecu na Mestni trg. Mislimo, da mu ne bo žal.

Potem se je našemu uredniku ustavil korak pred velikimi izložbami tvrdke Skaberne. V prvi zelo okusno prirejeni izložbi so razstavljene zavese iz prvovrstnega blaga, razne vrste preprog in linoleja. Takoj od te izložbe v veži te vabijo prekrasni modni vzorci najfinejših tkanin, svile in damskega sukna v brezhibni izdelavi. Na desni strani vhoda spet bogata razstava moškega in damskega blaga. Iz te obilne izbire se ne bo težko odločiti za praktično božično darilo.

Tvrdka Skaberne je ena izmed največjih in najsolidnejših manufakturnih trgovin v Ljubljani; malone že pol stoletja zalaga ljubljanske družine s prvovrstnim blagom in še nihče ni mogel reči, da mu ne bi postregli v popolno zadovoljstvo. Od leta do leta se tvrdka lepše razvija, kar pa tudi ni čudno, saj slovi po svoji solidnosti in veliki izbi. Ni še dolgo tega, kar je uvedla poseben oddelek za linolej, s katerim bo opremila tudi ljubljanski nebotičnik.

Čestitamo ugledni veletrgovini na njenih uspehih in vabimo naše bralce, da si ne pozabijo pred božičem ogledati teh okusno aranžiranih izložb, kjer bodo našli marsikatero praktično darilo za praznike.

*

Naš urednik se je nato oglašil v trgovini Schwab ob vходу v Židovsko ulico. Nova lastnika trgovine sta ga prijazno sprejela. Trgovina je namreč po smrti pokojnega Draga Schwaba, ki ni bil znan samo v krogih svojih stanovskih tovarišev in med kupci, nego tudi med ostalim meščanstvom, prešla v roke njegovih sodelavcev. Tvrdka je ostala ista, le ljudje so se izpremenili. In nova lastnika sta uslužno postregla našemu uredniku z vsemi informacijami:

»Prvo kar bi hotela poudariti,« sta rekla, »je to, da sva sklenila voditi tvrdko našega pokojnega šefa pod starim imenom. S tem sva hotela povedati, da želiva ohraniti ugled tvrdke in tako starim kakor novim prijateljem zagotoviti prvovrstno blago in solidno postrežbo.«

Med razgovorom sta lastnika razkazala našemu uredniku svojo trgovino. Na zalogi imata angleško, češko in domače blago, konfekcije lastne izdelave itd. Tvrdka izgotovi obleke po meri v najkrajšem času v lastnem ateljeju. Izdelki v okusno urejenih izložbah so vsi opremljeni s cenami — z nizkimi cenami!

Še nekaj je naš urednik zvedel pri Schwabu: ker hočejo izprazniti staro zalogo, so cene staremu blagu izredno znižali. Tako prodajajo obleke iz

te zaloge že od 450 Din dalje, blago pa od 60 Din navzgor.

Oglejte si izložbe tvrdke Schwab! Gotovo bo kaj tudi za Vas!

*

Povest o dežnikih je ta-le:

Do zdaj sem izgubil najmanj petnajst dežnikov. Tega sem dobil za božič, drugega za god, tretjega za izpit itd. In vse sem srečno izgubil. Vam se je najbrž tudi tako godilo. Nekaj dežnikov ste nemara dobili v dar, druge ste kupili... in ravno toliko ste jih izgubili.

Vidite, o tem sem razmišljal, ko sem šel h g. Vidmarju na Mestni trg. Tukaj, sem si rekel, bi si lahko kupil za božič primerno darilo. Kak dežnik. Poslednjega sem pustil v kavarni in ko sem se čez dve uri vrnil, ga ni bilo nikjer več. Dobil je noge in izginil. Da, dežnik naj bo, sem sklenil, in če mi Bog da za božič kaj srebrnikov, si ga kupim pri Vidmarju.

Vidmar je prvo podjetje te stroke v državi, ne samo po velikosti, temveč tudi po starosti. Saj praznuje letos 50 letnico obstoja! Dela pa za vso državo in ima podružnice v Beogradu, Zagrebu in Splitu. Izbera je pri njem res velika, tudi med novostmi, ki jih spravi na trg istočasno kakor velike tvrdke v največjih evropskih središčih.

Od lanskega leta ima g. Vidmar tudi tovarno za nogavice. Dobro so te nogavice znamke »Esve«. Dobro, moderne in trpežne in po kakovosti lahko tekmujejo z najboljšim inozemskim blagom. Danes prodajajo Vidmarjeve nogavice že po vsej državi. Zato se spodobi, da med drugimi božičnimi darovi za moža, ženo in otroke ne manjka kot praktično darilo nogavic znamke »Esve«.

Ne pozabite tedaj: dežniki in nogavice pri Vidmarju na Mestnem trgu. Blago je izborna, cene so zmerne in veselje bo veliko. Božiček, ne pozabi!

*

V prvem nadstropju na Miklošičevi cesti št. 16 nad Bambergovo knjigarno me je sprejel prijazen g. Gorup. Marsikaj, kar sem slišal, in marsikaj, kar sem videl, mi je potrdilo, da se nahajam v res veliki konfekcijski hiši.

Trgovina g. Gorupa prodaja damsko in moško konfekcijo. Vsa ta konfekcija je izdelana doma, z domačim kapitalom, z domačimi delavci, in po

Naš pravi domači izdelek

izdelavi prav nič ne zaostaja za Berlinom, Parizom in Dunajem, pač pa po ceni. Modele dobiva tvrdka iz prve roke, krojijo pa jih dobro izurjene domače moči. Posebno je treba naglasiti, da ima tvrdka za prirojanje in modeliranje osebje s specialno izobrazbo, kakršnega pri nas še ni.

Vse to je bilo treba imeti, če je hotel g. Gorup uspeti, po možnosti tudi onkraj meja naše ožje domovine. In ker je tvrdka Gorup z vsem tem razpolagala, je lahko začela prodajati svoje blago tudi v Beogradu, Zagrebu in drugih večjih jugoslovanskih mestih. Tako se je uvedla Gorupova trgovina na debelo, ki se ravna po načelu: dobro in poceni. Zato se ne čudimo, da g. Gorup lahko prodaja obleko iz kakovostnega blaga poceni in v kroju najnovejših modnih vzorcev.

Še nekaj: Gorupovi modeli in kroji so tako zasloveli, da so nekatere razvajene dame, ki so si poprej kupovale obleke v inozemstvu, postale stalne odjemalke te solidne in dobro znane trgovine.

Za božič boste pri Gorupu našli dosti lepih stvari. Na Miklošičevi cesti št. 16 v prvem nadstropju Vam bodo zelo uslužno postregli in Vam razkazali svojo veliko izbero. Pred nakupom praktičnih daril za praznike torej ne pozabite obiskati tvrdke Gorup!

h. k.

zmožen, ritem se mi izgublja kar izpod prstov.

Z vrta se je začul zategel mijav, ki je kmalu narasel v mnogoglasen koncert.

»Mir!« je zakričal doktor Gabrijel in vrgel skozi okno kos mlečnega kruha. Nastal je vrišč in že tisti mah se je na vrtu razvila pravcata bitka.

»Mir!« je še vnovič zakričal doktor Gabrijel.

Gospodična Mernikova je stala pri oknu in gledala kakor poveljnik sovražne vojske.

»To so moje mačke!« je bojevitno vzklila. »Prepovem vam žalitve!«

Že davno je izginila z okna, toda mačke so še zmerom sede pod njenim oknom in mijavkale.

Nenadoma je moj prijatelj vstal. Z mrko odločnostjo je stopil k omari, vzel iz nje kos mlečnega kruha, ga z nečim podrgnil in zmagoslavno vrgel skozi okno. Spodaj je nastalo divje vreščanje in ga ni bilo prej konec, dokler niso mačke vsega kruha po-

žrle. Potem so se ljube živalce mirno odpravile domov.

»Nu,« sem rekel, »zdaj je mir. Kaj pa si jim vrgel?«

Toda ko sem se obrnil, sem se ustrašil. Doktor Gabrijel je stal bled ko mrlič sredi sobe in topo gledal pred se.

»Uboge živali!« je zajecjal.

Osuplo sem ga gledal. Nisem ga razumel.

»Da, da,« je rekel težko diha. »Deseto leto sem že član Društva za varstvo živali — in zdaj sem zastupil sedem tako ljubkih mačic.«

»Kako to?« sem kriknil.

Toda bil je že zunaj. Stekel je čez cesto. Tam je ordiniral živinozdravnik.

Kaj se je nekaj minut nato odigralo v sobi gospodične Mernikove, je težko popisati. Kakor tri bombe smo planili moj prijatelj, jaz in živinozdravnik v miroljubno hišo. Doktor Gabrijel je hotel pojasnjevati, zakaj smo prišli; toda gospodična Mernikova ga ni prav

nič razumela. Živinozdravnik je energično pobral mačke iz njihove košare in jim s silo nekaj vlij v usta. Gospodična Mernikova je jokala, grozila, kričala na pomoč. Sedmim mačkam je jelo postajati slabo.

Takrat so se odprla vrata in v sobo je stopila mlada dama.

»Karla!« je zakričala stara gospodična. »Hvala Bogu, da si prišla! Tale človek je zastupil tvojih sedem mačic!«

Z boleznim obrazom je pogledala deklica proti doktorju Gabrijelu. Toda še tisti mah je zletel čez njen obraz nasmeš.

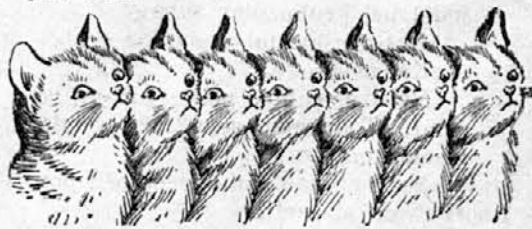
»Tega ta gospod ni storil!« je rekla. »Pomislite, te mačice so otroci one uboge mačke, ki sva jo takrat skupaj nesla v živalsko bolnico — saj se še spomnite?«

Tedaj je pristopil živinozdravnik.

»Kje imate dozo s strupom?« je nahrulil odrevenelega doktorja. »Za norca ste nas hoteli imeti! Saj so živali popolnoma zdrave!«

»Strihnini!« je zahropel doktor Gabrijel in potegnil iz žepa majhno škaflo. Toda v njej je bil samo sladkor v prahu. Vsi smo se oddehnili. Gospodična Mernikova je rohnela, mačke so cvilele in mijavkale, živinozdravnik pa se je smejal.

Mirna je ostala samo gospodična Karla, nečakinja stare dame. Povedala je, da je morala svoji teti zaupati teh sedem mačic — kaj naj drugače v mestu z njimi napravi? Povedala je še druge stvari, in naposled je sedela zraven doktorja Gabrijela v drugi sobi, in okoli njiju so se igrale mačice. In meni se zdi, da ji je doktor Gabrijel bral staroegiptske ljubezenske pesmi...

MOST VZDIHOV

53. nadaljevanje

ZGODOVINSKI ROMAN

NAPISAL MICHEL ZÉVACO

Med tolikimi vesellicami, ki sem jih priredila presenečenim Benečanom, gotovo ne bo med najbolj vsakdanjimi prizori, ko krene Bianca vsa v draguljih čez dvorano, naslanjaje se na roko poročnika Sandriga.

Videli smo, da je ta misel dobila počasi druge oblike in da je v kurtizani tisto uro, ko se je zabava že skoraj začela, vstala grizoča ljubosumnost.

Veselica je dosegla svoj višek: videli smo, da sta prišla Sandrigo in Bembo, Roland Candiano pa se je ravno pripravljala na odhod. Imperijini gosti, po večini moški, večidel s krinkami, lepe ženske, tekmičice proslule kurtizane, so promenirali po prostranih dvoranih, kurtizane same pa še zmerom ni bilo od nikoder.

Evo, kaj se je zgodilo:

Ko se je Imperija po razburljivem prizoru, ki so mu prisostvovali naši čitatelji, vračala v svoje stanovanje, jo je žgala v prsih dvojna ljubosumnost:

Ljubosumnost, ker Sandrigo ljubi Bianco.

Ljubosumnost, ker Bianca ljubi Rolanda Candiana.

Trdno prepričana, da se njena hči oblači za veselico, se je začela tudi kurtizana pripravljati nanjo. Navdajalo jo je upanje, da se ji bo z umetnimi sredstvi posrečilo zasenčiti hčerino lepoto.

Imperija je bila prepričana in je tako tudi govorila, da more biti celo najgrša ženska vredna poželenja moških oči, če obvlada umetnost oblačenja in šminkanja.

Ženska, tako je govorila, je samo razstava večje sešite obleke in nežnih vonjav; lepota obraza tako rekoč ne šteje. Naj bodo oči še tako mrtve, pa jim vendar lahko podeliš mehak lesk; ovenelo in nagubano kožo izpremeniš v žametast atlas, ki mu z rožami še povzdigneš bleščeči sijaj... Umetnost, velika umetnost, kako se napraviš in polepšaš in postaviš naturo na laž — to, vidiš, je tisto, kar moške oslepi, pa ne sama prirodna lepota. Seveda pa mora ženska obvladati tudi umetnost polepšavanja duha, da njena zapeljivost moške čute preko razuma zadene; kurtizanin pomenek mora biti prav tako našminkan kakor njen obraz. Najbolj bedasto dekletu si more in mora z voljo, vztrajnostjo in pogumom pridobiti dar blesteče kramljalk; če nima duha, naj si ga kupi, ali naj se pa ubije!

Kaj šele tedaj, kadar se po teh načelih ravna ženska resnične klasične lepote in blestečega razuma!

Takrat pomeni to triumf, ne enodneveni triumf, ki omami samo tega ali onega sodobnika, nego pravi, trajni triumf, ki pride v zgodovino, ki ga poveljujejo pesniki in daje snov romanopiscem. Frine, Aspazija, Diana iz Poitiersa, Ninon de Lenclos, Pompadour so bile takšne kurtizane; mednje spada tudi Imperija.

Kurtizana se je torej začela oblačiti.

In kmalu jo je to delo, ta mojstrovina, ki jo je pripravljala, tako obvezala, da je pri tem celo svojo hčer pozabila.

Tri, štiri ženske so ji pomagale pri tem delu.

Vodila in zapovedovala jim je z gibi, z znamenji, z nabranjem obrvi.

Najpoglavitejše sta bili frizura in glava; na ogromni marmorni mizi pred njo so bile razpostavljene fine ščetke in cela armada steklenič in lončkov z lepotili vseh odtenkov — in vse to so ženske, ki so ji stregle, neprestano mešale in ji na dano znamenje podajale v roke.

To dolgo delo je trajalo celi dve uri. Tedaj je Imperija vstala in se pogledala v zrcalu, ki je zavzemalo celo steno od stropa do tal.

Pregledala se je z vseh strani resno in pozorno, čeprav ne brez koketnosti.

Ko je končala ta pregled v svoje zadovoljstvo, je naposled preizkusila še nasmeh, s kate-

rim bo stopila v dvorano. Nocoj bo morala imeti poseben nasmeh, ne nasmeh zapeljivosti in ljubezni, nego nasmeh poln mehke in melanholije.

»Sijajno!« je naposled dejala.

Res!

Imperija, takšna, kakršno se je pravkar napravila, s frizuro na grški način, v preprosti obleki z golimi rameni brez slehernega dragulja — Imperija s skromnim nastopom, vsa v belem, ki jo je delalo podobno kipu iz deviškega marmorja — Imperija s tem nasmehom perverzne nedolžnosti in plahe nežnočnosti: ta Imperija je bila res mojstrovina.

Človek bi ji bil prisodil največ dvajset let.

Vse tisto, kar je bilo na njej bohotnega in veličastnega, se je prelilo v vitkost in raznežilo v prenovljeno mladost. In ta mladost se je zdela čista in deviška — toli čudovita je bila Imperijina umetnost.

Gotova same sebe je kurtizana krenila proti sobi svoje hčere.

Z začudenjem je opazila, da so vrata na hodniku le priprta. Odrinila jih je. Na kanapeju je ležala razprostrta bela obleka. Na mizi je stala odprta skrinjica z leskečočimi se dragulji.

»Ni se preoblekla!« je pomislila Imperija in srce ji je začelo nagleje utripati. »Torej ne pride.«

Stekla je k vratom, ki so držala v sobo Biancininih služkinj: bila so zaprta. Imperija jih je poklicala in služkinje so se ji odzvale iz sobe. Takrat šele je opazila, da tiči ključ v ključavnici; obrnila ga je in vrata odprla.

»Kje je Bianca?«

»Še pravkar je bila tu, signora.«

»A zdaj je ni več!«

Imperija se je prisilila dati tem besedam drget nemira. V resnici pa je vztrepetala od veselja. Zanj ni bilo nobenega dvoma: Bianca je odšla.

Služkinje in sobarice so vzkriknile od strahu. Toda Imperija jim je velela, naj molče.

»Niti besedice več o tej stvari!« je zapovedala.

In da bo zanesljiveje držalo, je napravila kakor Bianca: zaklenila jih je v zadnjo sobo. Nato se je vrnila v svoje stanovanje in se pogledala v zrcalo. Razburjenje ni postaralo niti ene črte na njenem obrazu. Le oči se ji je zdelo, da ji gore v čudnem lesku.

Imperija se je spustila na stol.

Od daleč so ji prihajali na uho zvoki godbe in obujali nežna čuvstva, ki so jela vstajati v njenem srcu.

Imperija je svojo hčer ljubila, o tem ne more biti dvoma in tudi njena pisma to izpričujejo; zato jo je bolela misel, da je njena hči izginila, a ni je bolela na isti način kakor tedaj, ko ji je prvič izginila. Ko ji je Roland Candiano ugrabil hčer, je bila samo mati, in bolelo jo je samo kot mater. Tudi to pot, res, je na dnu duše čutila isto bolelo, kakor jo je že enkrat izkusila. A zato Sandrigo ne bo videl Bianče... in veselje spričo te gotovosti je bilo v njenem srcu večje od bolečine. Komplicirana Imperijina natura je prenesla ta nasprotujoča si čuvstva, ne da bi jih bil njen obraz le z eno črto izdal.

Tedaj se je odločila oditi v dvorano, kjer se je vršila veselica.

Pojavila se je žareča in razigrana, tako mladostna in lepa, da so oslepljeni gosti prvi mah obnemeli ob tolikšni krasoti. Od tistega trenutka je bila Imperija v svojem elementu. Občudovanje, ki ga je brala v vseh očeh, jo je navdalo z zadoščenjem, kakršnega je le nekajkrat doživela v svojem razvajanem kurtizanskem življenju. Tisti mah je vse pozabila, potopila se je v vseobče občudovanje, ki jo je obdajalo, in z

gesto ganjene hvaležnosti poslala poljub pozdravljajoči in vzklikajoči množici, hoteč tako sporočiti, da je vsa njihova. In takrat je vstal delirij entuziazma, ki se je polegel šele tedaj, ko ji je Sandrigo ponudil roko, da jo odvede k naslanjaču, nekakšnemu prestolu, pokritemu z baldahinom iz bele svile.

Sandrigo se je vsedel zraven nje in se z nasmehom, z besedami, s prikloni zahvaljeval za prevladne pozdrave, med katerimi so bili Aretinovi najbolj vneti.

Takrat je prišel mimo Imperije, tik mimo nje, neki mož.

Imperija je vztrepetala, zakaj vzlic njegovi krinki ga je tisti mah spoznala.

Vstala je in pomignila Sandrigo, naj jo oprosti.

Zakrinkani mož ji je ponudil roko in kurtizana se je oprla nanjo.

Val navdušenja se je med tem nekoliko poleglo. Gostje so se jeli družiti v skupine, drugi so se obrnili h godbi, tretji pa so začeli dvoriti svojim damam.

Imperija je v družbi zakrinkanega moža krenila kakor kraljica skozi gnečo gostov.

»Kje je Bianca?« je vprašal neznanec z zamolklim, pretečim glasom.

»Ne bo je.«

Zakrinkancu se je izvil vzdih, kakor bi se mu bil težak kamen odvalil s prsi.

»Menda niste pozabili, kaj sva se dogovorila?« je povzel in grožnja v njegovem glasu je postala še očitnejša. »Po poroki je Bianca moja...«

»Poroke ne bo... vsaj pojutrišnjem ne.«

To pot je bila na neznanecu vrsta, da je vztrepetal. Obraz pod krinko je prebledel.

»Kaj naj to pomeni?... Da deklica noče?...«

»Poslušajte, Bembo, povedati vam hočem nekaj, kar mora vsem drugim ostati prikrito, tudi možu, ki naju tamle zdaj požira z očmi, vprašujoč se, kaj neki kujeva.«

Bembo je pogledal v smeri proti Sandrigo. In njegove oči so se skozi luknje v krinki tako bodeče zapičile v Sandrigo, da je razbojnik s stisnjenimi zobmi vstal in krenil proti njima.

»Tak podvizajte se vendar,« je nestrpno siknil Bembo, »kaj ne vidite, da k nama prihaja?«

»Bianca je izginila, ni še dve uri tega,« je odgovorila Imperija. »Zakaj ste tako vztrepetali?... Mislim, da je šla k Rolandu Candianu v Mestre. Zdjaj pa storite kakor se vam zdi.«

Bembo se je zgrabil za čelo, kakor bi se bal, da mu ga ne raznese. A takoj se je spet zbral. Globoko se je priklonil pred kurtizano in se izgubil tisti mah, ko je Sandrigo pristopil k Imperiji.

Kurtizana mu je pokazala svoj najzapeljivejši nasmeh.

»Kdo je ta gavran?« je vprašal Sandrigo.

»Eden mojih prijateljev, ki bo, upam, postal tudi vaš; ljubezniv beneški patricij.«

Sandrigo je njen nasmeh bolj pomiril kakor odgovor.

Nikoli si ni predstavljal, da zna biti Imperija tako lepa, tako različne lepote od tiste, ki jo je poznal. Od poželenja se mu je kar vrtelo pred očmi. In malone brezbrizno je dejal:

»Bianče še nikjer ne vidim...«

»Le še malo potrpljenja, prijatelj!...«

Sandrigo se je dal odvesti...

Bembo je med tem obhodil dvorane, premišljeval o tem, kar je bil pravkar slišal. Prišel je v zapuščene sobe, in nato na hodnik; pred vrati Biancininega stanovanja je trenutek prisluhnil, potem pa jih je poskusil nalahko odpreti, kakor je bil že enkrat storil.

Vrata so se odprla. Soba je bila prazna. Bembo je zagledal novo obleko in dragotino...

»Ni lagala!« je zamrmral in se stresel od veselja.

Nekaj trenutkov nato je bil zunaj. Skočil je v gondolo in velel čolnarju:

»Čez Veliko laguno na Mestrsko cesto! Pa brž, plačam vam dvojno!«

Gondola je odrinila kakor bi trenil in zletela čez morsko gladino.

Nekako sredi lagune je Bembo, sedeč na kljunu čolna, uzrl temno gmoto, ki je počasi naraščala. Pokazal jo je čolnarju.

»Ladja, ki se vrača v Benetke,« mu je odgovoril le-ta.

Bembo je vztrepetal in nenadna misel mu je šinila v glavo.

»Ali bi lahko ogovorili ljudi na tej ladji?«

»Zakaj ne! Samo počakati moramo, da bomo bok ob boku.«

In čolnar je obrnil svoj čoln naravnost proti čolnu, ki mu je prihajal nasproti. Čez nekaj minut sta se ladji srečali.

»Ohe, vi tam na barki!« je zaklical čolnar.

»Kaj je?« mu je odgovoril glas v noči. Obenem sta obe ladji hkrati zavrli.

»Od kod prihajate?« je oblastno vprašal Bembo. »Odgovorite, ali pa boste imeli opravka s pristaniško policijo!«

»Vračamo se z Mestrske ceste,« je odgovoril glas.

»Prepeljali ste neko mlado žensko?«

»Da, vaša Visokost!«

»V redu, lahko nadaljujete svojo pot,« je s strogim glasom povzel Bembo. »A gorje vam, če ste lagali! Ime vaše ladje?«

To pot se je lastnik »Sirene« varoval odgovoriti; prepričan, da ima posla s policijo, je naglo obrnil ladjo in nagnal čolnarje, da so se uprli v vesla.

»Sirena« je izginila v noč.

Bembo je bilo trenutek na umu, da bi jo zasledoval; toda pomislil je, da bi s tem samo zapravljal dragoceni čas. Sicer pa je tako vedel, kar je hotel.

Ko je stopil na kopno, je velel čolnarju, naj ga počaka, nato pa je naglo zavil na cesto, ki drži v Mestre.

Oborožen je bil samo z bodalom, ki ga ni nikoli odložil, od čolnarja pa si je izposodil slepico. Ni dolgo trajalo, ko je stal pred gozdom.

»Kakšen norec sem bil!« je godrnjal med tekom; »kam naj se obrnem v Mestru? Taka brezglava hlastnost — zakaj nisem Imperije povprašal!...«

In se je spustil v še hitrejši tek, zanašaje se na edino nado, da dohiti Bianco, še preden bo v Mestru.

Da bi utegnil zgrešiti pot ga ni bilo skrb.

Cesta je vodila naravnost, in ni bilo verjetno, da bi se bila deklica upala sama sredi noči zaviti na bližnjico.

»In če jo dohitim, kaj potem?« je zdajci pomislil.

Ob tem vprašanju mu je jelo razbijati v senceh. Val srdite strasti mu je udaril v glavo, in v duhu se je že videl, kako grabi po Bianci, kako jo podira na tla in vleče s seboj v goščo, v skrivnost teme in brezdanjih globin, v zobe viharju, ki je podiral suho vejevje, kakor je vihar v njegovi duši trgal njegove misli.

In potem?...

Potem? Odgovora ni vedel.

Ali pojde v Mestre? Ali se vrne v Benetke?

Bembo je bil odhitel od Imperije ves trepečoč, gnan od ene edine misli: da dohiti Bianco. Nič ni premišljal, nikakega načrta si ni bil napravil. Zdaj pa so jele vstajati pred njim zapreke. Toda po kratkem premišljevanju je odmahnil z roko.

»Samo da jo dobim!« je zarenčal. »Samo da bo v mojih rokah! Potem bomo že videli!...«

Tekel je naprej, s stisnjenimi zobmi, z očmi, ki so mu grozile skočiti iz jam, skrbno skrivaje pod plašč svetiljko; le zdaj pa zdaj je posvetil z njo, kadar je zaslišal kak glas pred seboj.

Zdajci pa je obstal, bled ko zid, in po vsem životu ga je stresel mrz, da je zašklepetal z zobmi.

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice i. t. d. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
L J U B L J A N A

Nedaleč pred seboj, komaj kakih dvajset korakov, je zagledal Bianco.

Nihče drugi ni mogel biti kakor Bianca. Ni je spoznal, le slutil jo je.

Razburjenje, ki ga je prevzelo, je bilo tako silno, da je obstal ko odrevenel, kakor v tistih strahotnih morečih sanjah, ko bi se človek hotel zagnati naprej, pa ne more premakniti nog.

Osvestil se je šele tedaj, ko mu je deklica spet izginila izpred oči. Tedaj se je zagnal v tek in planil z vročično hlastnostjo za njo, komaj vedoč, kaj počne; nekaj sekund nato je bil pri njej in jo zagledal na kolenih, hropečo od brezumnega strahu.

Tisti mah se mu je vrnila hladna kri.

Ustnice mu je skrivil usmev zmagoslavja.

To pot je njegova!...

VI

Gondola ljubezni in smrti

Malo po polnoči je Roland Candiano obhodil Imperijino palačo, da se prepriča, ali so vsi njegovi ljudje na mestu. Novo ugrabitev Biance je bil pripravil hladnokrvno in s tisto skrbnostjo, ki jamči srečno izvedbo še tako težkih nalog. Ko se je torej vrnil na kanal pred pročelje palače in tam zagledal Scalabrino, ki je čakal nanj, je mogel mirne vesti zagotoviti svojemu tovarišu, da bo čez dve uri, ko bo veselice konec, Bianca na varnem.

Scalabrino se je nemo zahvalil.

Se nikoli ni orjaku tako divje utripalo sree.

Roland je stopil v palačo.

Z enim pogledom je preletel prostrano dvorano, ki se je odpirala pred njim. Zagledal je Imperijo, čudovito lepa je bila pod belim svilnatim baldahinom, v lesku mehkega sija, ki so ga širile vonjave voščenske; zraven nje je spoznal Sandrigo in okoli njiju krog čestilcev, ki se je poklanjal prav tako Sandrigo kakor kurtizani.

V Sandrigo je vsa zbrana družba slutila ljubimca lepe Imperije; zato si je bivši razbojnik na mah priboril domovinsko pravico v beneški družbi.

Še nocoj, pred začetkom veselice neznan poročnik, je v trenutku postal znamenitnik po vsemogočnosti očarljive kurtizane.

Roland je krenil med skupine, išoč Bianci.

Ni je videl nikjer.

Gluh nemir se ga je jel polasčati.

Prepričan, da deklice, zaradi katere se je ta veselica ravno vršila, ni med gosti, se je vrnil v glavno dvorano, kjer je prestolovala Imperija.

Kurtizana je bila krenila s Sandrigom k odprtemu oknu, ki je gledalo na kanal.

Roland jo je naposled odkril; bila je napol skrita za težko brokatno zaveso, ki je zastirala okno.

Stopil je k oknu in se vsedel kraj zaves.

Imperija in Sandrigo sta stala z roko v roki in gledala v noč.

Zdaj pa zdaj sta izpregovorila kakšno besedo.

»Tak tako,« je zdajci začel Sandrigo, očividno povzemaje pogovor, ki ga je bila kurtizana že opustila, »pravite, da ni hotela na veselico?...«

»Zaman sem jo prosila in zaklinjala. Pa ne govoriva o njej, dragi; bodiva še nocoj poslednjič srečna sama med seboj. Jutri boste lahko mislili na Bianco, nocoj pa bodite ves moj... velja?«

»Prav!...«

»Morda porečete, da je to muha, dragi, nad vse dragi... toda ta veselica me dolgočasi in, kar pojemam od koprnenja, da bi bila sama...«

»Noč hiti!...«

»Da... in veste, česa sem si pravkar zaželela, ko izginejo gosti, ki me tolikanj moré?«

»Nu?«

»Obljubite, da mi izpolnite to željo!...«

»Kar povejte jo!«

Imperija se je, ne meneč se, ali je kdo ne vidi, z obema rokama oklenila Sandrigo okoli lehti in mu naslonila glavo na ramo.

»Dobro, poslušajte me... Dala sem pripraviti gondolo, svojo veliko gondolo, ki jo imam samo za redke prilike. Šotor na njej je odznotraj prevlečen z atlasom in pod šotorom so na belih medvedjih kožah razgrnjene žametne blazine: ali si morete, misliti slajše gnezdo za ljubzenski objem?... Tam, sem pravkar mislila, bi hotela biti v snu te bajne noči, v mehkem zibanju valov, vsa vaša, vsa tvoja...«

Njen glas je zamrl v zmedenem mrmranju in Roland ni ničesar več razumel.

Stopil je iz svojega skrivališča in se vrnil v dvorano.

»Bianca je zaklenjena v svojem stanovanju,« je premišljal. »Ali naj ji grem pravit, kaj pripravljamo za nocoj?... Da, najbolje bo... Tako prihranim otroku razburjenje... Pojdim! Mati, žalostna mati, ima druge brige... Pojdim!«

Deset minut nato je vedel, da Bianci ni.

Vrnil se je v dvorano.

Zdaj je zagledal Imperijo, vso razigrano, v eselem pogovoru z več mladimi ljudmi.

V neki drugi skupini je Pietro Aretino s svojim grmečim glasom na dolgo in široko razlagal, da je bil Tasso navaden mazač.

»Najboljši dokaz,« je dejal, je to, da je poginjal od lakote; če bi bil kaj prida, bi bil bogat, tako mi hudičevih rogov!«

Takrat ga je potrepljal Roland po plečih; pomignil mu je, naj gre z njim.

Aretino se je začudil; a ker je po svoji navadi pričakoval kaj živkečočega, je brez obotavljanja krenil za zakrinkanim neznancem.

Toda kakor hitro sta se izgubila v množici, se mu je Roland z eno samo besedo izdal. Aretino je vztrepetal ob misli na sovraštvo, ki je obdajalo tega moža, in ob misli, da je ta trenutek Imperijina palača ognjišče tega sovraštva.

»Pojdite in povejte Imperiji, da ji morate skrivaj sporočiti važno vest,« je rekel Roland.

»Kakšno vest?«

»To naj vas ne skrbi; pojdite samo za njo, kamor vas bo vodila. Vse drugo bo moja reč.« Aretino je odhitel.

Roland je gledal za njim, ko se je prerival skozi gnečo h kurtizani in ji potem nekaj tiho govoril. Nekaj minut nato je videl, kako je Imperija v Aretinovem spremstvu počasi krenila iz dvorane.

Počasi je šel za njima.

Imperija je zavila čez dve ali tri prazne dvorane in prišla naposled do majhne sobice, nekakega budoarja, ki ga je Roland že poznal.

Kurtizana je vstopila.

Aretino je hotel za njo.

Tisti mah pa ga je Roland prijel za laket in ga rahlo potegnil nazaj. Stopil je sam na mestu pesnika čez prag in vrata zaprl za seboj. Imperija se je spustila na stol.

»Poslušam vas, prijatelj; tu sva sama.«

Tako govoreč je mehnično pogledala kvišku in videla, da pred njo ne stoji Aretino, nego mož s krinko, ki ga ni poznala.

Planila je kvišku in se hotela zagnati k vratom.

»Gospa,« je mrzlo dejal Roland, »en sam korak, en sam krik, pa vas ubijem — tako gotovo, kakor gotovo so vaši zločini že zdavnaj zaslužili smrt.«

Pri zvoku tega glasa je Imperija vztrepotala od groze in iztegnila roke predse, kakor da hoče pregnati duha.

»Kdo ste?« je zajecjala.

Roland je spustil krinko.

Če hočete k filmu Zvočni film kot raziskovalec

Piše Gerta Pritzelwitz

Destikrat pravijo zastopniki raznih poklicev, ki so prišli tako daleč z dolgoletnim resnim delom, da manjka mladim današnjim ljudem, ki so pred začetkom karijere, prave resnosti in vnetosti pri delu. Morda je temu krivo dejstvo, da je mlada generacija še zmeraj pod vplivom časov, ko je bilo lahko služiti denar in še lažje priti naprej. Ti časi so bili tik po vojni, torej v letih, ko se je ta mladina še razvijala. To opažajo posebno pri mladih igralcih, ki se hočejo udeleževati pri gledališču in filmu.

Film in gledališče stremita prav za prav za istim idealom. Današnja mladina dobro ve, koliko dela in samopremagovanja je treba, če hočete pri gledališču uspeti. Drugače pa misli o filmu. Brala je o karijerah čez noč in misli si, da vsakdo tako lahko doseže svoj namen. Kakor mušice okoli luči, tako silijo k svetlobi, ki jo izžarevajo te nenadne karijere in potem spoznavajo prepozno, da je bilo vse samo iluzija. Pririnjili so se do filma, tam ostanejo statisti in žal jim je, da si niso izbrali drugega poklica.

Za filmski poklic se je treba pripravljati najmanj dve leti. Ta priprava je v brezhibni izgovorjavi, pravilnem izpopolnjevanju glasu in učenju najnavadnejših igralških izraznih sredstev. Vse drugo, kakor nadarjenost, lep obraz, hitro razumevanje, jasnost v izrazu občutja in še marsikaj, mora igralec prinesiti s seboj. Težava pri filmu je ravno v tem, da se igralec ne more razviti iz skromnega začetka v teku let v prvovrstnega igralca — ker bi s tem porabil preveč časa in bi prišel tako daleč šele takrat, ko bi bil že star. Pri filmu poznajo samo nenadno pojavljanje in izginjanje. Kar je med tem, je pri filmu brez imena in zato slabo plačano.

Le redkokdaj dobimo pri filmu igralce, ki tega ali onega nimajo, pa so vendar slavni. Ti igralci so za mlade ljudi, ki hočejo postati isto, prava usoda. Zavedajo se sami svoje pomanjkljivosti, toda ker jih opažajo tudi pri svojem filmskem idealu, mislijo, da bodo vzlic temu prodrli. Tega niti ni pomisliti, da nadomešča pri njihovem idealu edino napako morda prav posebna nadarjenost ali druge prednosti. Ti mladi ljudje letajo potem od »učitelja« do »učitelja«, dokler ne nalete na pravega, ki zna iz njihove zaslepljenosti kaj zaslužiti.

Priprava za film je podobna pripravi za gledališče. Vse drugo, kar uči-

jo v filmski šoli, je le postransko. To so predvsem migljaji za filmske režiserje, fotografe, arhitekta, vodje ateljejev in pomožne režiserje. Vsi ti morajo imeti tudi filmsko šolo, da lahko potem v svojem poklicu presodijo v pravem trenutku pravo zmožnost igralca. Filmski učenec, ki je že napravil filmsko šolo ali pa šele hodi v njo, se seveda dostikrat vpraša: »Kaj bo potem? Kje bom dobil vloge?« To pa je spet eden najtežjih problemov na poti k filmski karijeri, ker so priložnosti za začetek zelo redke.

Tony van Eyck in Heinz Rühmann v filmu »Prekrižani računi«.

Foto Ufa

Črni huzar

Eden letošnjih najboljših nemških filmov bo brez dvoma »Črni huzar«, ki ga je napravila Ufa. Glavne vloge igrajo Conrad Veidt, Wolf Albach-Retty, Mady Christians, Otto Walburg, Ursula Grabley in Bernhard Götzke. Prinašamo kratko vsebino:

Napoleonove čete so zasedle Nemčijo. Brunšviški vojvoda je razposlal svoje črne huzarje po deželi, da napadajo sovražnika, sam pa je zbežal. Francozi so ugrabili njegovo zaročenko, ki jo je hotel dati Napoleon iz političnih vzrokov za ženo poljskemu knezu Potovskemu. Huzarji dobe ukaz privedi jo nazaj.

Po velikih naporih in pustolovščinah se posreči stotniku in njegovega zvestemu spremljevalcu poročniku Aribertu, da prideta h kneginji, ki so jo v Erfurtu zaprli. Preoblečeni beže in po strašnih naporih in zaprekah pridejo v vladarjevo tabo-rišče. Vojvoda se je namreč vrnil v Nemčijo, da bi vodil osvobodilno vojno z Napoleonom. Stotnik in princepa pa sta se v teh kratkih a vendar odločilnih urah drug v drugega zaljubila. Ko vojvoda to opazi, se umakne. Tako postaneta kneginja in stotnik srečen par.

phejo žito v moko. Samo ženske vidimo pri delu; moški so bili premesteni in so razširili vražo, da bi zemlja požrla vsakega moškega, ki bi phal žito. In že je Transvaal mimo nas, in potem zagledamo vprego z 20 osli, ki vleče 50 konjski avto čez reko Limpopo — v notranjost Rodezije. Dosti zanimivih in skrivnostnih stvari, med njimi slika posebno lepega plavža, ki so si ga črnici umetniško okrasili z verskimi motivi.

Po večtedenski hoji pridete do veličastnih Viktorijinih slapov na Zambezi. Avto je treba tu odsloviti, zato pa veslajo čvrste črnske roke cele štiri tedne čolne ekspedicije po Zambezi navzgor. Ti črnici delajo po osem do deset ur na dan najhujše težaško delo za kilo moke. Čudno gluha ritmična godba vas spremlja na tej pustolovski vožnji. Peneča se voda pada po strmih skalah v globino, a spretno roke črnskih veslačev so zahrbtnim brzicam kos.

Potem ste v deželi Barotsov. Okoli Vas se na mah zbere množica radovednih zamorcev in od njih zveste marsikaj zanimivega. Tako slišite, da je njihova dežela dvojna kraljevina. Vladata jo kralj Jeta III. in obenem z njim kraljica, kraljeva sestra Moveni Makvaj. Sicer šteje že 82 pomladi, pa je vkljub temu še zmerom čvrsta in krepka; njen knežji soprog kajpada nima v hiši nobene besede. Zdaj zagledate to častljivo damo, sredi med njenim tajnikom in državnim kancelarjem. Kadar vstane, gre za njo kakor sence nosač njenega stola, ki zavzema v državi zelo ugledno mesto. Kraljičina ekipaža obstoji iz starega dosluženega čolna z veliko plahto, ki ga voli vlečejo po pesku. Toda ravno v trenutku, ko je zasedla svojo kraljevsko kočijo, ji veter pihne pesek v obraz. To jo tako ogorči, da se s protestom obrne nazaj in je z nobeno obljubo ni moči pripraviti do tega, da bi se še enkrat prikazala pred kamero.

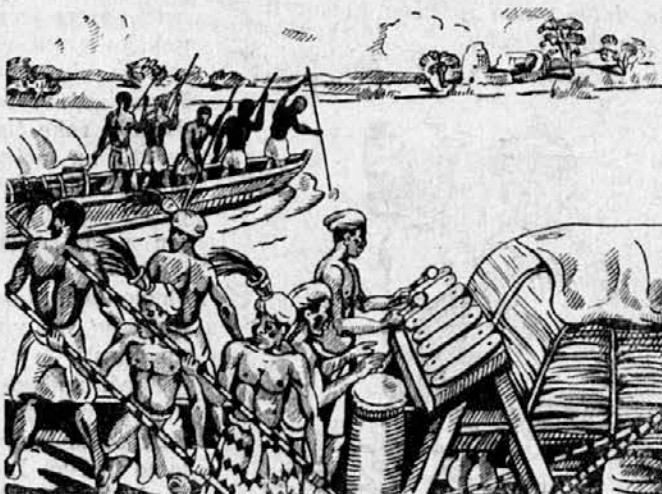
Kraljičin brat Jeta III. — s pahljačo proti muham kot simbolom kraljevskega dostojanstva — je v toliko modernejši, da se namestu volov poslužuje avtomobila. Ker pa so pota silno slaba in se zato ne more voziti iz »palače«, se v svoji kraljevski skromnosti zadovolji s tem, da se vsak dan z avtom zapelje samo na dvorišče svoje prestolnice.

Više gori ob Zambezi pride dežela razvalin. Spet preteče nekaj tednov, preden prispe ekspedicija tja. Seveda pa se je treba na dolgo in široko pogajati s poglavarji, da dovolijo raziskovanje. Na vrhu neke gore kipi v zrak mrka razvalina, ki so jo krstili za »Akropolo«. Toda prave razvaline gradu podobnega svetišča so v dolini in so 100 metrov dolge in 80 metrov široke. Mogočno zidovje iz granita je pet metrov debelo in dva metra visoko. Rokodelske sposobnosti teh črncev so bile že v davnih vekih vredne vsega priznanja: tako umno so zložili trde granitne skale drugo v drugo, da je zidovje preživelo več tisočletij. Sredi gradu se vzpenja še dobro ohranjen koničast stolp.

Naposled pridete do starih grobov črnskih kraljev. V zidovje grobnic so vsekane prečudne podobe, ki se jim ne da odrekati umetniška lepota.

»Domača godba« pri rodezijskih plemenih

Poglavarji veslajo državni čoln ba rotskega kralja

HUMOR

Indirektno

»Če stojita pametnjak in bedak na uličnem vogalu in se pogovarjata, kdo se neki prvi poslovi in gre svojo pot?«

»Pametnjak kajpada!«

»Prav imate — do svidenja!«
(Hjemmer)

Pomen ničle

Pinkerton bi imel dobiti 10.000 dolarjev dote.

Dobil je pa samo 1000 dolarjev.

Plaho se obrne k svojemu tastu:

»Ali bi vas smel opozoriti, da manjka še ena ničla?« vpraša.

»Ničla ste vi«, odgovori nasajeno tast.

*

Užaljen

»Zakaj jočeš, mali?«

»Ker me je Mirko nabil!«

»Zakaj pa te je grdoba nabil?«

»Ker sem ga sunil v hrbet!«

Iz otroških ust

»Mamica! Tako rada bi imela novo punčko!«

»Zakaj, Dušica? Saj je sedanja še čisto dobra!«

»Jaz sem tudi še čisto dobra, mamica, pa si vendar kupila še eno sestrico!«

*

»Tehnika koraka dandanes z velikanjskimi koraki naprej,« razlaga učitelj. »Kdo mi ve kaj imenovati, češar pred petdesetimi leti še ni bilo?«

Mirko vzdigne roko:

»Mene, gospod učitelj!«

*

Osemletni Pavelček je bil poreden in jih je od očeta dobil. Preden gre spat, zmoli večerno molitev in jo sklene z besedami: »...in ne daj, ljubi Bog, da bi očka še več otrok dobil. Saj ne ve, kako je treba z njimi ravnati!«

*

Papa je pri telefonu. Po končanem razgovoru hoče mamica napraviti Nežiki malo veselja in ji podrži slušalko na uho. Papanov glas pride jasno in razumljivo iz aparata. Toda namestu da bi se veselila, se spusti Nežika v jok:

»Kako pa boš zdaj spravila papana nazaj iz te male škatljice?«

Slovnica

»Milénka, ali je tvorna ali trpna oblika, če rečem: »Gospod pastor je blagoslovil svojih sedem otrok?«

»To je tvorna oblika, gospodična učiteljica!«

»Prav. In kako bi se glasila trpna oblika?«

»Gospod pastor je blagoslovljen s sedmimi otroki, gospodična učiteljica.«

Strupeno

Med ameriško volilno kampanjo so se vsepovsod širom dežele pojavili govorniki, ki so hoteli izpreobrniti narod k tej ali oni stranki.

V Detroitu je stal na nekem vogalu mož, ves zaripel je bil od prizadevanja, in venomer kričal:

»Jaz sem Američan, jaz sem Američan, nočem biti nič drugega kakor Američan!«

Takrat je prišel mimo neki zlobnež — bil je očitno od nasprotnne stranke — in ga pomilovalno pogledal:

»Kaj niste prav nič slavohlepni?«

Pred sodiščem

»Obtoženec, zakaj se ne odkrijete?«

»Ne, gospod sodnik — potem boste spet rekli, da sem hotel še na sodišču beračiti!«

Podobnost

»Gospodična,« je ogovoril neko damo eleganten gospod, »sicer ne zahajam dosti v kino, to pa vendar lahko rečem, da ste zelo podobni neki filmski igralki. Mislim, da bo to Renata Müller — ne, ona ni, čakajte malo, nemara je Magda Schneider — nak, tudi ta ni. Mogoče vas zamenjavam z Lee Parry?«

»Že mogoče.«

»Vi bi morali iti k filmu. Dobre zveze imam in bi vam nemara...«

»Najlepša hvala. Ime mi je Lilian Harvey.«

Nasvet

Na berlinski ulici stoji mali avto in se ne zgane. Šofer poskuša na vse načine, z vsemi vijaki in prestavami — zaman. Neki poulični pobalin gleda njegovo početje, ko se mu zdi že preneumeno, pa pravi:

»Slišite gospod, tega onga drugače ne boste spravili z mesta kakor samo z avto sugestijo!«

Otroška

»Preveč hočeš vedeti, otrok! Vi-diš, nekoč je živela mlada mačica, tudi ona je venomer izpraševala in hotela vse vedeti. In od gole radovednosti, bum, je padla po tleh in obležala mrtva!«

»Kaj pa je hotela ta mačica vedeti, mama?«

Vljudnost

Komponist in klavirski virtuoz Ev-gen d'Albert je bil sedemkrat poročen. Ena njegovih žen — iz vljudnosti rajši zamolčimo, katera — se je odlikovala bolj, kako bi rekli, z notranjimi vrlinami kakor z vnanjostjo. Kmalu potem, ko se je d'Albert z njo poročil, je nekdo predlagal Grünfeldu, da ga ji predstavi. Grünfeld pa je damo samo kritično premeril in odmahnil z roko:

»Počakajmo rajši do prihodnje!«

»Ali se greva Adama in Evo? Ti mi daš jabolko, jaz pa ga pojem!«

Pustolovec

Pri enem izmed največjih dunajskih trgovcev s pohištvom se ondan oglasi mlad mož, spodobno a siromašno oblečen, in si da razkazati sobno opravo. Lastnik trgovine je prijazen starejši gospod in mu potrpežljivo vse razkazuje, čeprav je dobro vedel, da ubogi vrag niti toliko ne premore, da bi si kupil naveden stol.

Mladi mož si je vneto ogledoval razstavljeno pohištvo, si zdaj pa zdaj kaj zabeležil, in ko je spravil skupaj opravo za pet sob, prosil lastnika, naj mu vso ropotijo pošlje na dom.

Trgovce ni niti z očmi trenil, saj je bil vljuden mož. Potrebno se mu je samo zdelo, opozoriti gospoda na to, da je treba vsaj prvi obrok, to je petino zneska, takoj položiti.

Mladi mož je trgovca začudeno pogledal.

»Ali...« je plaho začel.

Toda lastnik je že energičneje skomignil z rameni.

»Obžalujem — na prvem obroku moram vztrajati.«

»Ali — saj hočem vendar vse na mah plačati!« je tedaj vzkliknil kipec. Potegnil je denarnico iz žepa in naštel na mizo cel kup bankovcev.

Trgovce ni nič več rekel. Pomignil je samo nezaznavno svojemu prodajalcu in mu nekaj šepnil na uho. Preden je minilo pet minut, sta bila v trgovini dva kriminalna uradnika.

Ferdinand se igra Jo-Jo

Resnična zgodnica

Ferdinand je bil čisto normalen človek, razumen, miren in preudaren. Tak je bil tako dolgo, dokler se ni pojavil Jo-Jo.

»Taka prismođarija,« je rekel Ferdinand. Take reči si sam ne bi bil nikoli kupil, a jo je dobil za dar. Od nekega znanca, dobrega znanca, malone prijatelja. Toda njegov največji sovražnik mu ne bi bil mogel hujšega napraviti. Na mizi pred njim je ležal Jo-Jo, višnjevo vretence z navitim motvozom. »Tako govno!« je rekel Ferdinand. In potem se je začel z njim igrati.

Izprva kar ni šlo. Vretence s kolescem se je voljno spuščalo po niti nizdol, trdovratno pa se je branilo splezati spet kvišku. Ferdinand je nekajkrat poskusil, potlej pa je Jo-Jo odložil.

»Taka bedasta prismođarija,« je rekel. »Sicer pa sem čisto navaden tehničen butec. Tega ne bom nikoli razumel.«

In potem je vendarle razumel. Po nekako petih urah vztrajnih vaj se mu je skrivnost Jo-Joja razodela. Kadar se vretence spušča nizdol, dvigneš roko čisto rahlo navzgor. Ko začutiš na motvozu rahel trljaj, mu podeliš majhen zagon, in vretence se požene spet gor čisto do roke, če mu pride roka malce naproti. To je tako rekoč poštevanka Jo-Joja, elementarni temelj, na katerem je zgrajeno vse višje znanje te žlahtne umetnosti.

Ferdinand se je učil vretence na tleh privabljal k sebi. »Teličke loviti« se to imenuje v krajih, kjer se je to godilo. In ko se je Ferdinand spodobno naučil loviti teličke — nekatere dni jih je bilo več kakor vsega dogona na velikem sejmu — se

Vzela sta mladega gospoda s seboj in ga nista prej izpustila, dokler se ni izkazal, da je denar docela pošteno — podedoval.

Tudi znamenje časa! Prej je veljal za pustolovca človek, ki ni nič plačal. Danes pa človeka zgrabijo, če hoče plačati!

Iz škotske torbe

V Aberdeenu stopi v tramvaj neki Škot in ponudi izprevodniku listek, da mu ga preščišne.

»Kaj pa naj to bo?« se začudi izprevodnik. »To je vaš vozni listek?« Potem ga natančneje pogleda: »Saj to je še iz časov konjske železnice!«

»All right!« pritrdi Škot. »Toda na listku ni predpisan noben rok, do kdaj se sme prestopiti. Med tem sem bil v Kanadi...«

*

Francoz, Anglež in Škot se pogovarjajo, kaj bi napravili če bi se lepega jutra zbudili in videli, da so čez noč zaslužili milijon.

»Jaz bi si kupil majhno posestvo in bi brez skrbi živel do konca dni,« je dejal Francoz.

»Jaz bi potoval okoli sveta,« je menil Anglež.

»Jaz bi se pa naglo obrnil na drugo stran,« je odgovoril Škot, »še enkrat zaspal in gledal, ali se ne bi dal še en milijon v spanju zaslužiti.«

je na mah navdušil. »Taka čudovitost!« je vzkliknil. Zdaj mu je šlo za to, da napravi s kolesci čim lepše umetniške figure v zraku. In Ferdinand je celo zložil pesmico:

Vztrajno če Jo-Jo vrtiš,
Še denar si narediš!

In to je držalo. Ferdinand ni nič več hodil v kavarno in tudi zvočni film mu je tihi Jo-Jo čisto izpodrinil. Toda Ferdinand je sanjal o tem, kako bi bilo, če bi vdelal v kolesca nekaj svinčenih kroglic; to bi se moralo slišati kakor velikonočna raglja. In ker se je ves posvetil tej novi umetnosti, je res prihranil kopico denarja. Kaj tiste malenkostne izgube, če mu je kdaj pri kateri posebno duhoviti figuri vretence odletelo v okno in mu potrló steklo!

»Govedo!« je rekla žena. »Tak jojski prismođ! Tak star osel! Le kako more biti človek tako udarjen!«

To je bilo neke sobote. In žena je ravno hotela iti v kino, gledat Hansa Albersa. Nakar je prišlo do majhnega prerekanja med zakoncema, Jo-Jo je orisal prečudno figuro in pristal na obrazu gospe Hermine. Tako je namreč ženi ime. In iz umetniške figure se je rodila docela neumetniška tožba zaradi grdega ravnanja, kakor se temu pravi. Gospa Hermina namreč trdi, da je dobila od Jo-Joja bunke in buške po obrazu.

Pred sodiščem pa se je gospa Hermina premislila. In Ferdinanda so oprostili.

Zaradi praznika in večjega obsega se je ta številka zakasnila za dva dni. Prihodnja številka izide spet normalno, t. j. v četrtek 15. t. m.

Vse z enim jajcem

Jajca so se podražila, zato je treba z njimi varčevati

Prinašamo vrsto cenenih, okusnih jedi.

Linška torta

Potrebščine: 20 dek moke, 10 dek masla ali 5 žlic olja, 1 rumenjaki, sladkorja po okusu, prav tako tudi citronovih olupkov, cimeta, žebic, vse zdrobljeno. Naposled še pol pecilnega praška.

Priprava: Iz potrebščin napravi testo, dobro ga pregneti in potlači v model za torte. Malo testa prihrani, da napraviš zgoraj mrežo iz dolgih svalkov. Med mrežo deni nekaj bolj kisle mezge. Ko jo spečeš, jo še dobro posladkaj.

Kakaova torta

Potrebščine: 20 dek sladkorja, 20 dek moke, 6 dek masla ali olja, ¼ litra mleka, 1 jajce, 5 dek kakava, pol pecilnega praška.

Priprava: Jajce in sladkor zmešaj, prilij počasi olje in nato še ostale potrebščine. Vse skupaj peci v modelu eno uro. Torta bo visoka in zelo izdatna. Lahko jo še prerežeš in po sredi namažeš z mezgo ali pa z naslednjim, zelo dobrim nadevom: osminko litra mleka žvrkljaj z žlico moke, potem malo osoli, zmešaj z vanilinovim sladkorjem in gosto zakuhaj. Pri kuhanju neprestano mešaj, ker se rado prismoči! Deset dek masla raztopi, zmešaj ga z močnatim kuhom in torto z njim nadevaj in pomaži.

Krompirjeva torta

Potrebščine: 15 dek sladkorja, 20 dek moke, 25 dek prejšnji dan kuhanega, pretlačenega krompirja, jajce, 5 dek masla, pol pecilnega praška. Za nadev so najboljša dušena jabolka.

Priprava: Iz vseh potrebščin napravi na deski za rezance testo, stisni ga v model za torto, napravi visok rob in počasi peci v ne prevroči pečici. Torto šele drugi dan prereži, nadevaj v sredi in po vrhu z jabolki in če se ti ljubi, napravi še okraske iz kisle mezge ali pa mrežo iz testenih svalkov. Ta torta je zelo dobra in izdatna.

Fizolova torta

Potrebščine: 30 dek belega fižola, 25 dek sladkorja, 5 dek mletih orehov ali drobtin, jajce, citriona, pecilni prašek.

Priprava: Fižol namoči prejšnji dan in dodaj za nožvo konico jedilne sode. Potem ga mehko skuhaj in pretlači. Sladkor zmešaj z jajcem, dodaj orehe ali drobtine, potem pa še sok in olupke cele citrone, nekaj soli, pretlačeni fižol (dve žlici ga pusti za nadev) in pecilni prašek. Mešanica naj stoji pol ure, potem jo počasi peci in napolni šele takrat, ko je že hladna, (najbolje drugi dan). Za nadev vzemi prihranjeni dve žlici pretlačenega fižola, dodaj dve deki masla, šest dek sladkorja, citronov sok in mlete orehe. Vse dobro zmešaj. Ta torta je skoraj boljša kakor kostanjeva.

Jabolčni zavitek

Potrebščine: 5 dek surovega masla, 5 dek sladkorja, jajce, 30 dek moke, nekaj mleka, da se testo lepo

razvalja, pol pecilnega praška, nekaj soli.

Priprava: Testo dobro stepi, razvaljaj ga na prtju, ki je potresen z moko, da bo za pol prsta debel, potresi ga na gosto z jabolčnimi rezinci, cimetom in sladkorjem. S pomočjo prta ga oprezno zvij in počasi peci na pomaščenem modelu. Maži ga z beljakom ali pa z mastjo. Ko je pečen, ga ohladi, razreži na dva prsta široke kose in potresi s sladkorjem.

Navadna torta

Potrebščine: 20 dek moke, 6 dek olja, 4 deke sladkorja, jajce, 2 do 3 žlice mleka, sok in olupki citrone, pol pecilnega praška.

Priprava: Zmešaj najprej olje in sladkor, dodaj jajce in ostale potrebščine, dobro pomešaj in pusti stati testo dobro uro. Potem ga eno uro peci. Nadev napraviš lahko poljubno.

Ne zametuj zelja!

Zeljnat zavitek

Zeljnat zavitek iz zelenega zelja je prav posebno okusen. Napravi običajno testo za zavitek, razvleci ga, pomaži z mastjo in praženimi drobtinami. Nadev: Dušeno zelje. Namaži samo polovico testa, potem ga zvij, pomaži z mastjo in peci.

Dušeno zelje: Zelje razreži kakor za solato in duši na masti s soljo, poprom in sladkorjem, toda brez vode. Zelje mora biti zelo mastno, rjavo in ne prerediti.

Zeljnat kolaček

Napravi običajno shajano testo iz enega kilograma moke, dveh jajc z beljakom vred, 3 dek kvasa, 7 do 10 dek masti, soli in mleka po okusu, da nastane precej mehko testo, ki ga

moraš dobro pregnesti in pustiti shajati. Jajci nista neobhodno potrebni. Med tem duši glavo razrezanega zelja z mastjo, soljo in poprom, toda ostati mora svetlo. Ko je testo že vzšlo, ga jemlji po eno žlico, razvleci, napolni z zeljem in zgoraj stisni. Kolačke položi precej narazen v pomaščen pekač, da pride gladka stran na vrh, potresi s sladkorjem ali pa z nastrganim lectom in polij z raztopljenim maslom. Počakaj, da se malo vzdejo. Preden jih daš v pečico, jih še nekajkrat z vilicami prebodi. Pečeni so tedaj, kadar postane skorja lepo rumena kakor pri žemljah.

Modne novosti v pariških izložbah

Letošnje modne barve so si izbrali kralji mode celo iz eksotične prirode. Tako je eden izmed najbolj znanih pariških modnih umetnikov prinesel novo moderno barvo iz Maroka, ki se je zelo hitro udomačila. Tej barvi pravijo »pustinska roža«.

Da je že prišla jesen, opažamo v Parizu tudi po mizah, kjer najdemo majhne servijete v obliki vinske trte v jesenskih barvah. Posebno priljubljene so te servijete kot podložki za cocktailske kozarce.

Jesen je prinesla še nekaj nenavadnih novosti. Videti je, kakor bi se hotel ves svet igrati. Moderne dame ne pridejo več iz hiše brez lutke. Ker bi prevelike lutke vsakdo takoj opazil, si kupujejo manjše, ki jih lahko spravijo v torbice. Te lutke uporabljajo tudi za praktične namene. Na hrbtnih imajo namreč skrit predalček. V njem je doza za puder in razen tega služi tudi za denarnico.

Obleke posojajo

V Newyorku so začeli obleke posojati za določeno mesečno najemnino. Kupčija gre zelo dobro in med najimnitnejšimi ženskami newyorške družbe dobimo odjemalke nove izposojevalnice. Tudi tu se pozna

Pečeno zelje

Dve zeljnati glavi razreži, toda ne preveč drobno, in duši na maslu in juhi, dokler tekočina ne izpari. Potem primešaj 14 dek svinjskega mesa, 14 dek slanin in 14 dek teletine, razen tega pa še dve namočeni, dobro izžeti in stlačeni žemlji, nekaj soli, popra in dve jajci ali tri. Ta zmes naj se kuha še pet minut. Porcelanasto skledo pomaži z mastjo, napolni z zmesjo, ki si jo potresla s parmezanom ali pa navadnim nastrganim sirom, položi na vrh nekaj koščkov surovega masla in peci eno uro v pečici.

vpliv gospodarske depresije. Navadne obleke so zelo poceni, novi moderni modeli pa so seveda pošteno zasoljeni. Mesečna naročnina zanje je sto dolarjev. Kdor se nanje naroči, dobi lahko po svoji izbiri deset oblek. Med njimi so dragocene večerne toalete, ki stanejo po več sto dolarjev, pa tudi cenejše športne obleke. Dama, ki si obleko izposodi, dobi za trdilo, da je v Newyorku ne bo nobena tovarišica več nosila, ker jih potem pošljejo v podružnice po drugih ameriških velemedstih.

Ušesa

Ušesa spadajo pri človeku med tiste ude, ki so pri vsakomur drugačni. Zelo lepa ušesa so redka. Lepo uho mora biti takó, da leži vzporedno z nosnicami. Ušesna školjka ne sme biti prevelika in se mora prilagati h glavi. Rob mora biti lepo okrogel in vdolbina, kjer leži notranji sluhovod, ne prevelika.

Največja šola na svetu

Največjo šolo na svetu imajo v ameriškem mestu Milwaukee (beri Milvoki). Vsak dan zahaja v njo 12.000 učencev, razen tega pa še 9000 odraslih, ki obiskujejo večerne tečaje. Vseh učiteljev je 237. Šola ima svojega posebnega peka, knjigoveza, tiskarno, brivca, sobnega slikarja in elektrotehniko.

Družinski Tednik kot božično darilo!

Dobro darilo mora imeti trajno vrednost. Če hočete napraviti veselje svojemu prijatelju, če hočete presenetiti svojo drago: podarite naročnino na Družinski Tednik! Pomislite: s takim božičnim darilom prinesete svojim prijateljem prihodnje leto vsak teden veselje in radost v hišo! Družinski Tednik bo v Vašem imenu poslal darilo, v Vašem imenu bo voščil obdarovancu vesel božič in srečno novo leto! V ta namen samo izpolnite spodnjo naročilnico, pošljite jo kot tiskovino (25 par) upravi Družinskega Tednika, Ljubljana, Dunajska (Tyrševa) 29/I, poštni predal 345, in nakažite po položnici (če je nimate, pišite ponjo!) naročnino za pol leta ali vse leto — kakor hočete. Vse drugo oskrbimo mi z božičnim in novoletnim voščilom vred. — Naročnina je 80 Din za vse leto, za pol leta pa 40 Din. Če hočete naročiti za svojega prijatelja v inozemstvu, se zaradi velike poštnine zviša naročnina na 120 Din za vse leto, na 60 Din za pol leta.

Ime darovalca	Pošiljajte Družinski Tednik na ta naslov vse leto — pol leta. Naročnino Vam danes poravnam po prejemu položnice.	Ime obdarovanca
Kraj:	*	Kraj:
Pošta:	Kar ne velja, prečrtajte	Pošta:

Po stari ceni ne moremo

več prodajati starih vezanih kompletnih letnikov, ker nas vezava preveč stane. Pri nevezanih pa ostane **cena neizpremenjena.**

Zato naročajte samo nevezane letnike in sicer letnik 1929 za 25 Din, letnika 1930 in 1931 pa po 80 Din. Če vzamete letnika 1930 in 1931 in pošljete zanj vnaprej 160 Din, Vam damo letnik 1929 povrh. Tudi pri nevezanih letnikih ne odlašajte!

DRUŽINSKI TEDNIK, Ljubljana, Tyrševa 29/1.

Zelo primerna
BOŽIČNA DARILA!

*
Največja izbira!

*
Oglejte si naše izložbe!

A. & E. SKABERNÉ
LJUBLJANA

Božiček izbira le ceno in prikladna darila, pa dobro ve, da si ista nabavi najugodnejše pri tvrdki

Drago Schwab
Ljubljana, Dvorni trg 3

Vsakovrstna blaga za oblačila v raznih kvalitetah, gotove obleke, zimske suknje, športni in veterani jopiči, smučarski dresi, puloverji, perilo, rokavice, nogavice etc. po **najnižjih cenah**

Dežnike • nogavice

kupite najugodnejše v detaljnih trgovinah domače tovarne

JOSIP VIDMAR

LJUBLJANA:
Pred škofijo 19
ZAGREB:
Jurišićeva ul. 8

BEOGRAD:
Kralja Milana 13
SPLIT:
Marulićeva ul. 4

Lastni izdelki, znani po svoji trpežnosti, okusni izdelavi in nizki ceni!

Prirojeni značaj

in življensko usodo katerekoli osebe Vam odkrije — **horoskop.** — Navedite samo spol, (uro), dan, mesec, leto in kraj rojstva. Priložite v pismu Din 20.— „Astrotehnika“, Ljubljana, Večna pot 3. Pod Rožnikom

Kupujte domače izdelke
jugoslovanske tvornice

Dr. A. Oetkerja

Šartelj!

Zmešaj 12 dkg surovega masla s 3 rumenjaki, dodaj 1 zavoj Dr. Oetkerjeve zmesi za šartelj. 1/4 litra mleka in čvrst sneg 3 beljakov. Testo naj goste teče z žlice. Peci ga v dobro namaščenem modlu pri srednji vročini.

Dr. Oetkerjeve

špecialitete se dobijo v vseh specerijskih in delikatesnih trgovinah.

Dr. Oetker, Maribor

Radio aparat - ni luksus

temveč kulturna naprava, ki ne sme manjkati v nobeni hiši ali stanovanju...

Najmodernejše tipe letošnje sezije že za **nizko** ceno nudi

Radioval

Ljubljana, Dalmatinova ulica 13
(poleg hotela Štrukelj)

100%

Vaših želja zamoremo zadovoljiti z našo ogromno izbiro blaga za jesen in zimo in nudimo:

Za damske obleke, volnene . . . od Din 36.—
Za damske plašče, volnene . . . od Din 85.—
Za moške obleke, štof . . . od Din 54.—
Za moške obleke, vol. sukno . . . od Din 114.—
Za moške obleke, kamgarne . . . od Din 128.—
Za moške suknje Double . . . od Din 78.—
Za moške suknje, črno, sivo od Din 115.—
dalje. — Flanele, barhent, baržuni, pliši itd. najceneje.

Špecialna trgovina

NOVAK, Ljubljana

Kongresni trg 15 (nasproti nunski cerkvi)
Krasna, primerna in ceno božična darila
si oglejte v naših izložbah in v trgovini.

Jo-Jo

ta čarobna igračka, ki je v tako kratkem času osvojila ves svet, se dobi tudi v Ljubljani. Jo-Jo je zelo primeren dar za Miklavža za stare in mlade. — Pocen ga dobite v papirnici

Darinka Vdovič
Ljubljana
Gradišče 4

Da ne pozabim!

Še danes moram poslati naročnino za „Družinski Tednik Roman“

Znižali smo cene

vsem čevljem domačega in tujega izvora za gospode in dame. Oglejte si naše blago in izbiro, predno kaj kupite.

A. ŽIBERT
trgovina s čevlji
LJUBLJANA
Prešernova ulica

Spolne bolezni,

sifilis, kapavica, beli tok so ozdravljive brez strupenih vbrizgavanj, brez živega srebra in salvarzana. Tisoči žen in mož enodušno hvalijo svoje ozdravljenje (trajno) na priroden način s preparatom „VIGI-TABL“ brez motenj v izvrševanju poklica. Sijajna priznanja. Tisoče zahval. „VIGI-TABL“ učinkuje z jamčeno, sigurno in prav hitro. Učinki so naravnost presenetljivi. Prof. Herry se je o njih izrazil, da „delajo prave čudeže“. Uporabljanje je za zdravlje povsem neškodljivo. Cena Din 120.—, posebno za stare slučaje Din 200.—. Poskusna pošiljka Din 90.—. Pošiljka diskretno le HAVELKOVA Pharm. laboratorij AIDE, Praga-Vinohradi, Slezská 116 - T. R. 801. Pošt. predal 28. Č. S. R.